KURUN

18-1 inci Yıl · Sayı: 6114-52 Yazı İşleri Telefonu: 24379 Pazartesi, 14 ikincikânun (1 inci ay) 1935 İdare Telefonu: 24370 Sayısı 5 Kuruş

Zelzelenin yıktığı köylerin yerinde plânlı köyler yapılacak

— 2 nci sayıfada —

Istanbul - Ankara telefon konuşmaları ıslah edilecek

— 2 nci sayıfada —

1789 Fransız değişimi ve Atatürk değişimi

Tarih bizi nasıl görecek, bu kurunu nasıl muhakeme edecek, yazacak?

Şüphesizdir ki tarih çağdaşlar *(muasırlar)* gibi görmez, daha yüksekten bakar. Bununla beraber biz çağdaşlar bir kerteye kadar tarihin bizim hakkımızda ne diyeceğini şimdiden tahmin edebiliriz.

1789 yıllarında Fransız ülkesinde yaman bir değişim oldu.

1920 denberi Türk ellerinde de yaman bir değişim oluyor.

Bu değişim henüz sona ermemiştir. Zaten Cumhuriyet Halk Fırkasının bayrağının üzerindeki oklardan biri de *(inkılâpçılığı)* göstermi yor mu?

Geleceğin *(istikbalin)* müverrihleri, elbette, bu iki değişimi biribirle yaklaştıracaklar. Meşhur müverrih Plütark Roma ile Yunanın büyük erlerini yaklaştıra yaklaştıra tarihini yazar. Onun gibi gelecekteki tarihçiler de, vak'a ve hâdiseleri yaklaştıra yaklaştıra muhakemelerini yürütecekler.

Tasdik ederiz ki genel tarihin içinde 89 değişimi ehemmiyetlidir. Hürriyet ve sıyasal yaşayışta liberalism, vatandaşlar arasında denklik ve müsavilik gibi büyük prensiplerin kaynağı bu inkılâptır. Bu değişim Fransanın sınırlarını aşmış, evrensel olmuştur. Lâkin madalyanın tersi de var.

Bütün bu değişimler kansız olmak pek mümkün iken Fransız değişimcileri memleketlerini kana boyamakla amaçlarına vardılar. 89 değişimi hem pek muakddes, hem pek uğursuz bir tarih faslıdır. Fransa, o günegüneçe bir kasaphaneye, bir salhaneye dönmüştür. Inkılâb erleri âdeta kana susamışlardı. Giyotin denilen cellâd bıçağı, bir orak makinesi gibi işliyor ve kafaları biçiyordu..

Celâl Nuri Gün

Devamı 4 cü sayıfanın 1 inci sütununda)

Mısırda

Değişiklikler bekleniliyor

Bütün Mısırı temsil eden 30 bin murahhas Nahas Paşaya itimadını bildirdi

Vefd fırkası lideri Nahhas Başa

Son günlerde Mısırda çok mühim bir hâdise vuku buldu:

Yıllardanberi toplanmak istiyen, fakat toplanmasına müsade edilmiyen "Milli kongre,, Ramses şehrinde toplandı ve toplantıya 30,000 murahhas iştirak etti.

Milli kongre, içtimaı (Vefd) fırkası tarafından hazırlanmıştı.

Vefd fırkası, bütün Mısır halkını temsil eden 30,000 murahhası bir arada toplıyarak memleketin bütün meselelerini tetkik etmek, ona göre kararlar vermek ve bu kararların tatbikine çalışmak istiyordu.

Fakat daha evvelki hükûmetler buna müsaade etmemekte ve bu yüzden Mısır, sürekli bir karışıklık içinde yaşamakta idi.

Şimdi Başbakan Tevfik Nesim paşanın iş başına gelmesi üzerine (Vefd) fırkası da çoktanberi yapmak istediği

Devamı 4 üncü sayıfanın 5 inci sütununda)

Sar Fransaya geçtiği gün dahilî bir harb mi çıkacak?

Sarlılar dün reylerini kullandılar; netice tasnifte belli olacak; Sar polisi Loren sınırında cepleri çivi paketlerile dolu altı şüpheli adam yakaladı

Reyiâm gününün hadisesiz geçmesine uğraşan Sar polisi, yabancı ordusuna mensub askerler ve Sar'da Alman cephesinin bulunduğu bina

Cenevrede mühim görüşmeler oluyor, Bay Lâval Dış Bakanımızla konuştu

Sarbrüken, 13 (A.A.) — Plebisit bu sabah saat 7,30 da başlamıştır. Büyük bir kalabalık intihab dairelerini doldurmaktadır.

Plebisit, son günlerde görülen heyecanla tabantabana zıd bir sükûnet içinde geçmektedir. Seçim dairelerinde kalabalık o kadar fazladır ki herkesin bugün reyini kullanabileceğinden şüphe edilmektedir. Dairelerin içinde muamele çok düzgün geçmektedir. Dairelerin önünde müntehipler sıra sıra beklemektedir. Ve Alman cephesinin beyaz şeritleri ile müşterek cephenin kırmızı şeritleri derin bir sessizlik içinde karşı karşıya durmaktadır. Müntehipler rey pusulalarını bitaraf reisinin gözü önünde sandığa atmaktadırlar.

Sar tramvayları şimdiye kadar bu kadar insan taşımamıştır. Müntehib kartını gösteren herkes tramvaya bedava binebilmektedir.

Altı şüpheli adam!

Sarbrüken, 13 (A.A.) — Sar polisi, Loren hududunda Roseln civarında altı şüpheli adam götüren bir otomobili durdurmuş ve içindekiler Alman cephesine mensub bulunduklarını itiraf etmişlerdir. Bunların üzerinde çivi paketleri bulunmuştur. Çivileri yollara dökerek Fransadan plebisite iştirak etmek üzere gelen otomobillerini durdurmak istemişlerdir. Bu altı kişi tevkif edilmiş ve isticvaptan sonra serbest bırakılmıştır.

Sar'ın diğer kısımlarında plebisit tabiî olarak cereyan etmektedir. Hiçbir hâdise kaydedilmemiştir. Seçim daireleri müntehib kitleleriyle dolup boşalmaktadır. Müntehipler dışarda olduğu gibi içerde de azamî sükûnet göstermektedirler.

(Devamı 10 ncu sayıfanın 3 üncü sütununda)

Balkan antantı konseyi

Bay Maksimosun başkanlığında Cenevrede toplanacak

Atina, 3 (A.A.) — Dışarı İşleri Bakanı Bay Maksimos Balkan antantı konseyine başkanlık etmek üzere bugün Cenevreye doğru yola çıkacaktır.

Yarı resmî malûmata göre, Roma anlaşmalarından doğan yeni durun konsey tarafından tetkik olunacaktır.

Cenevre, 13 — Bay Titülesko, Bay Lâval ile küçük anlaşma murahhaslarını ve Bay Tevfik Rüştü Arası yemeğe çağırmıştır.

Bay Titülesko, Balkan anlaşmasiyle küçük anlaşmanın Roma anlaşmasından pek memnun olduklarını arkadaşları namına beyan etmiş ve Liyubliyana tebliğinin "Memnuniyet ve minnettarlığın hakikî ve ciddî bir ifadesi,, olduğunu söylemiştir.

Dikkate değer sözler

Fransız — İtalyan anlaşmasının çok nazik olan tarafları?

Bay Laval ile Bay Musolini anlaşmayı imzalıyorlar.

Laval - Musolini konuşmaları sırasında Romaya giderek (Le Journal) gazetesine siyasî makaleler gönderen (Saint-Brice) yazılarının birinde şöyle diyor:

"İki tarafın anlaşması meselesinde ne derecelerde vuzuha ihtiyaç bulunduğunu anlamak için İtalyan gazetelerini gözden geçirmek kâfidir. Biz bu gazetelerde fevkalâde sempatik sözler arasında çok eskiden malûm olan bazı fikirlere tesadüf ediyoruz: Biribirlerine rakib blokların muvazi siyaseti ile umumî bir teşriki mesaî siyaseti arasındaki zıddiyet. Umumî menfaatleri olan büyük devletlerle küçük devletler arasında farklar gözetmek. Fransanın dostları ile İtalyanın dostlarını muhafaza gayreti. Bütün devletler için adalet teminatı üzerine Avrupada bir istikrar rejimi tesis etmek lüzumu. Biz bu karakteristik sözler arasında dörtler misakının bakayasını, Musolinin Milâno nutkunu, Baron Aloizinin Cenevredeki sözlerini görmekle pek de mütehayyir değiliz. İşte bilhassa bunun içindir ki Fransa ile İtalyanın teşriki mesaisi gayet nazik bir iştir. Fakat gene bunun içindir ki bu teşriki mesaiden büyük neticeler çıkabilir.,,

Yeni Romanımız

ilk sevgili

Yarın başlıyor

Genc ve değerli yazıcı KADIRCAN'ın ulusal yaşayışımızdan alıp yazdığı bu güzel romanı KURUN okuyucuları büyük bir alâka ve lezzetle takib edeceklerdir, yarın başlıyoruz.

* * *

Yedibaşlı ejderha: Balkanlar ve Balkanlı milletler.

Yıllarca yerinde görülmüş, yaşanılmış vak'alar ve hâdiseler içindeki derin bir tetkikin eseri.

KURUN sütunlarında

Zelzeleden haber!

Felâkete uğrıyanlar geldiler, anlatıyorlar

Büyük faciayı önliyen korkunc gürültüler, sarsıntı, yıkılmalar, yangın, ölüm, soğuk, açlık

Dün sabah Marmara adasından "Yıldırım isimli bir motör İstanbula geldi. Bir çok ekmek ve yiyecek aldıktan sonra akşam gene Marmara adasına döndü.

Gündoğdu köyünde yıkılan evler ve enkaz arasında ailesini arıyanlar.

Koyun kaptanın idaresindeki motör Marmaradan İstanbula on saatte gelmiştir. Marmara adasmda ve oraya bir saat mesafedeki Gündoğdu köyünde felâket görenlerden bazıları da bu motörle gelmişlerdir. Bunlar arasında karısı ile çocuğu ölen kaptan Mehmed de vardır.

Kaptan Mehmedle görüştüm. Eli, yüzü, bacakları yara içinde kalan Mehmed, ağlıya ağlıya başından geçen felâketi şöyle anlattı:

Devamı 5.ci sayıfanın 1.ci sütununda

TEL YAZILARI

Harb Tehlikeleri Kalmadı!

Yeni yıl, barış ufku üzerine açılmış!

Bay Flândenin beyanatı

Paris, 13 (A.A.) — Bay Flanden radyodaki söylevinde: "Amacının ulusu, ökonomisini tahrib ve kurumlarını batırmak tehlikeden kurtarmak,, olduğunu bildirmiş, hükûmetin beyannamesinde yazılı vaidlerinin ifa edilmiş olduğunu hatırlattıktan sonra demiştir ki:

"— Bir taraftan Marsilya suikasdı ile vahim bir şekil alan harb tehlikeleri bertaraf olurken, diğer taraftan yeni yıl barış ufku üzerine açılmış bulunuyoruz.

Dünkü Roma anlaşması ve yarınki Londra görüşmeleri ancak bunu pekiştirmek içindir. Başbakan tenkitlerden bahsederek tasarladığı icraatını zayıflatmamak hakkındaki kat'î kararını bildirmiş ve şu suretle devam etmiştir:

"— Açıktan yapılan sanayi anlaşmaları, mevcud ve gizlice aktedilen anlaşmalardan daha az tehlikelidir. Okonomi bazı sanayilerin kartelize edilmiş fiatlarının teşkilâtlanmamış sanayilerde sefaleti, işsizliği tevlid eden pahalılığa kurban olmamalıdır. Okonomi hürriyetine riayet, ne sermayenin sâye karşı rüçhanı, ne de tasarruf sahipleri sermayesinin ulusun ökonomik teşekkülü idare ihdası ile karıştırılmamalıdır.

Zelzelenin yıktığı köylerin yerinde plânlı köyler yapılacak

iç bakanlığının tebliği

Ankara, 13 (A.A.) — İçeri İşleri Bakanlığından tebliğ edilmiştir:

1 — Erdek, Kapudağ, Marmara adaları yer sarsıntıları ve neticeleri hakkında Balıkesir valisi ile Dahiliye Teftiş Heyeti Reisi ve Sıhhiye Baş Müfettişi tarafından birlikte devlet merkezine gönderilen telgraf ikinci maddededir, hükûmet tarafından verilen cevab da üçüncü maddedir.

2. — Yer teprentisinden felâkete uğrıyan Marmara adalarındaki köyler heyetçe gezilerek tetkikat yapıldı. Yer teprentisi en ziyade Erdek kazası merkez ve mülâkatile Marmara adalarında temerküz etmiş, ilk hareket 4.1.1935 cuma günü saat 4.43 de başlamış ve fasılalarla bugüne kadar devam etmiştir. Bugünkü sarsıntılar hafiftir. İlk sarsıntıyı müteakib vilâyetçe Erdek kaymakamıyla bir heyet adalara gönderildiği gibi vali de müteakiben adalara giderek icabeden tertibatı aldırmış ve ilk yardımlar yapılmıştır. Yer teprentisinden Erdek merkezinde birçok binaların duvarları çatlamış ve iki baraka yıkılmıştır. Narlı, Alaklar, ve Tura köylerinde 23 ev tamamile yıkılmıştır. Marmara adalarında meskûn olan 570 evden 450 si tamamen ve diğerleri kısmen ve gayri meskûn evler de tamamen yıkılmıştır.

Nüfus zayiatı: Dört ölü, 13 yaralıdan ibaretttir.

Hayvanlardan: 6 ölü, 36 yaralı vardır.

Halkın zararları ve acil ihtiyaçları tesbit edildi ve derhal alınması gerekli olan tedbirler kararlaştırıldı ve halk doğrudan doğruya yapabilecekleri işlerin ifasına başlattırıldı. Adalardaki manzara çok fecidir. Halkın yiyecekleri ve eşyası enkaz altında kalmış ve kabili sükûn ev kalmamıştır.

Mekânsız köylerin yerine atiyen sıhhî şartlarla uyğun plânlı köyler yapmak ve bataklık kenarlarında bulunan ısıtmalı bir köyün de yerini değiştirmek lâzım gelecektir.

İlk ve acil yapılacak iş yıkılan evlerin enkazından istifade etmek ve hükûmetten çivi ve kısmen tahta verilmek suretiyle bu kış günlerinde felâketzedelerin hayatlarını koruyabilecek barakalar yapmak olacaktır.

Köylerde bu barakaların yapılmasına halk kısmen başlamıştır. Fakat yaptıkları sıhhî ve muntazam olmadığından bunların bir örnekte ve sıhhî şartlara göre yapılması gerekli görülmüş ve her köye ustalar gönderilmesi ve barakaların sıhhata uygun olarak yapılması için tedbirler alınmış ve halka da öğütler verilmiştir.

Hükûmet merkezinden bir heyetin kendilerini görmeğe ve muavenetler yapmaya gelmiş olması halk üzerinde derin minnetle karşılanan bir tesir yapmıştır.

Yer sarsıntısı hafif surette devam etmekte ise de yeni çöküntüler yoktur. Heyecan azalmıştır.

Müşterek telgrafımızı heyeti Vekilede okudum, verilen kararı tebliğ ediyorum:

Balıkesir ve havalisi yer sarsıntısı zararları hakkında dahiliyeden tevdi edilen rapor icra vekilerince okundu.

İnşaata istenilen on bin liranın hemen vali emrine verilmesi, raporda lüzum gösterilen iaşe ihtiyacının Hilâliahmerce ayrıca temini müzakere edilmiştir. Bu maksatla Hilâliahmerin sarfiyatı Büyük Millet Meclisinden tasisat olarak taleb olunacaktır.

Türk musikisi

Türk Halk şarkıları alâkayla karşılanmağa değer

Bir Sovyet profesörüne göre

Moskova, 13 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor: "Sovyet sanatı,, mecmuasında "yeni bir kültür membaları, namı altında neşrettiği bir makalede profesör Veprik diyor ki:

"Türk halk şarkıları büyük bir alâka ile karşılanmaya lâyiktir ve muhakkaktır ki bu şarkılar yeni bir Türk musikisinin vücuda getirilmesi için bir malzeme teşkil edecektir.,,

"Türk kompozitörleri eğer yalnız ulusal çerçeveler içinde kalırlarsa hata etmiş olurlar, çünkü böyle bir vaziyet Türk musikisinin inkişaf ve terakkisine engel teşkil etmiş olur.

Filhakika, Islâm kültürüne ve dinî merasimine aid bulunan yeknesak ve mağmum melodiler yeni Türkiyenin mantalitesiyle ahenkli değildir. Yeni Türkiye yeni hayatla ahenkli yeni bir musikiye muhtaçtır. Bu yeni Türk musikisi çok kuvvetli ihtimalle esaslarını halk musikisi membalarından alacaktır. Fakat arzu olunur ki yeni Türk kompozitörleri halk melodilerinin makamlarını benimsemekle kalmasınlar ve bu melodilere dayanarak yeni bir musiki dili bulmaya çalışsınlar.,,

Seçim işleri

Ankara, 13 (A.A.) — Saylav seçimi için asılan esas defterlerin indirildiğine dair üç vilâyetten başka bütün vilâyetlerin hepsinden İçbakanlığa haber gelmiştir.

Bir çok vilâyetler ikinci müntehib seçimine de başlamışlardır. Bunlardan ilkönce seçimi bitirenler Çanakkale ve Zonguldak vilâyetleridir.

Çanakkalenin geçen 931 seçiminde ikinci müntehibi 452 idi. Bu seçimde ikinci müntehipler yekûnu 108 i kadın ve 359 u erkek olmak üzere 467 kişiyi bulmuştur. Bu vilâyette ikinci müntehiplerin kazalara göre taksimatı şöyledir: Merkez kazasında 16 kadın 38 erkek, Ezine kazasında 7 kadın 37 erkek, Ayvalık kazasında 7 kadın 47 erkek, Bayramıç kazasında 14 kadın 58 erkek, Lapseki kazasında 9 kadın 36 erkek, Biga kazasında 29 kadın 117 erkek, Gelibolu kazasında 19 kadın 27 erkek, Eceabat kazasında 7 kadın, 12 erkek.

Zonguldak vilâyetinin de geçen 931 seçiminde ikinci müntehib yekûnu 586 iken, bu seçimde ikinci müntehipler 124 ü kadın 654 ü erkek olmak üzere, yekûn 778 i bulmuştur.

Kastamonuda

Kastamonu, 13 (A.A.) — Yapılan yoklamalardan sonra vilâyet içinde 129 u kadın 709 u erkek olmak üzere 838 ikinci seçici namzedi tesbit edilmiş ve seçime başlanılmıştır. İkinci müntehib seçimi vilâyetin her tarafında ayın 20 sinden evvel bitirilecektir.

Zonguldakta

Zonguldak, 13 (A.A.) — Zonguldak vilâyeti dahilinde ikinci müntehib intihabatı tamamen bitmiştir.

157.211 müntehib evvelden 123.933 müntehib reye iştirak etmiştir. Reye iştirak edenlerin 66.114 ü kadın, 57,819 zu erkektir.

İntihab günlerinde havanın karlı ve fırtınalı olmasına rağmen intihabata iştirak nisbeti yüzde yetmiş dokuzu bulmuştur.

Fırka namzedi olarak seçilen 773 ikinci müntehipten 130 kadın 643 ü erkektir.

Kendi duyumlarımız

Istanbul - Ankara Telefon konuşmaları islâh edilecek

Ankara, 13 (Kurun) — Yakında Kayseri, Çankırı, Adana, Mersin, Konya, Bordur, Antakya, ve İspartada telefon tesisatı yapılacak, bu mıntakalar İstanbul, Ankara ve İzmirle konuşulabilecektir. İzmir — Zonguldak telefon tesisatının bitirilmesine çalışılmaktadır. Posta, telgraf idaresinin ilk hedefi memlekette telefon muhaberesini genişletmektir.

İstanbul — Ankara telefon konuşmalarının ıslahı düşünülmektedir. Üçlü bir anflikatörle karşılıklı 16 kişinin bir anda konuşması temin edilecektir. Şimdi iki telle karşılıklı 4 kişi konuşmaktadır. Yeni ıslahatla, konuşmalarda nöbetlerin geçikmesi mahzuru ortadan kalkmış olacaktır.

Yardımcı muallimlerde aranacak vasıf

Ankara, 13 (Kurun) — Orta tahsil mekteplerinde yardımcı muallim çalıştırılması hakkında ki kanunun tatbik talimatnamesi Bakanlar heyetince kabul edildi. Orta tahsil mekteplerinde açıktan, resmî dairelerden, hususî işi olanlardan ücretle tayin edilecek yardımcı muallimlerde şu vasıflar aranılacaktır:

Yüksek derecede bir mektebi, yahud liseyi veya lise derecesinde bir mektebi, beş veya altı senelik muallim mektebini bitirmiş olmak, muallimliğe mani olacak bedenî, ruhî kusurları olmamak.

Orta tahsil mekteplerinde resim, elişi, jimnastik, musiki, tabahat, biçki, dikiş derslerine birinci maddenin ilk fıkrasına göre tayin olunacak ücretli muallimlerin, muallim veya san'at mektebini bitirmiş veya en az orta mekteb derecesinde tahsil görmüş olub bu dersleri okutabileceklerine Kültür Bakanlığınca kanaat getirilmiş olmaları lâzımdır.

Yardımcı muallimlere haftada okutacağı her bir ders saati için ayda dört lira ücret verilecektir. Haftalık dersleri on beş saatten fazla bile olsa bu muaillmlere verilecek ücret miktarı 60 lirayı geçmiyecektir.

Ücretli muallimler ya doğrudan doğruya, ya mekteb müdürlerinin teklifiyle valilerin inhası üzerine Kültür Bakanlığınca tayin olunurlar.

Dava vekilleri ve mahkeme dosyaları

Ankara, 13 (Kurun) — Müddeiumumînin de dahil olduğu adliye rüesasından mürekkeb bir heyet dava vekillerinin mahkeme dosyalarını tetkiki hakkında bazı takyidat koymuştu. Ankara barosu bugün öğleden sonra fevkalâde bir toplantı yaparak bu kararı münakaşa edecektir.

Posta memurları terfih edilecek

Ankara; 13 (Kurun) — Garb vilâyetlerinde çalışan bazı posta telgraf memurlarının şark vilâyetlerine nakilleri işi bazı sebeblerden ötürü yaza bırakılmıştır. İdare, yeni yıl bütçesinde memurlarının terfihi için çareler aramaktadır.

Sömestr imtihanları

Ankara, 13 (Kurun) — Orta mekteplerde sömestr imtihanlarına Salıdan itibaren başlanacaktır.

Posta memurlarının Tasarruf sandığı

Ankara, 13 (Kurun) — Posta telgraf idaresi, tasarruf sandığı nizamnamesini bitirmiş ve Devlet Şûrasına göndermişti. Sandığın şimdi 30 bin lirası vardır. Bu muhtelif yollarla coğaltılacak, memurlara yardımda bulunulacaktır.

Bekârlara pansiyon açılması buralarda onlara yemek ve yatak temini düşünülmektedir.

DiyarıbekirTayyare seferleri

Ankara, 13 (Kurun) — Havaların bozukluğundan Ankara — Diyarıbekir tayyare seferleri 1 Nisana kadar tatil edilmiştir. İstanbul — Ankara seferleri devam etmektedir.

10 yıllıklarını alan şehid yetimleri

Ankara, 13 (Kurun) — Ankara askerlik şubesi, şehid yetimlerinden 10 yıllıklarını alarak hazine ile ilişiklerini kesenlerin şubeye müracaatlerini istemektedir.

Dil kurumunun çalışmaları

Ankara — Dil Kurumu Tetkik komisyonu, bugün de içtimaına devam etmiştir. Atatürk saat beşte Anadolu kulübüne giderek bu toplantıya başkanlık etmiştir.

Atatürkün Istanbulu şereflendirmesinin geriye kalması, bu komisyon faaliyetinin neticesini beklemesinden ileri geldiği söyleniyor. Komisyonun şimdiye kadar bulduğu kelimelr bin kadar vardır. Bu yolda çalışmanın esas kısmı 15 güne kadar bitmiş olacaktır. Bu çalışma sonunda elde edilecek olan sözlerin mayıs ayında bir sözlük kılavuzu haline getirilmesine gayret edilmektedir.

Yeni bir şahid

Nevyork, 13 (A.A.) — Nevyork - Post gazetesinin yazdığına bakılırsa, Hauptman'a pek benziyen bir adam, mahkemede şahitlik edecektir.

Benim görüşüm:

Büyük bir muharrir: Kadircan Kaflı

Onu belki Kurun okuyucuları henüz tanımaz. Çünkü Istanbul matbuatındaki varlığı yenidir. Halbuki Izmirliler, kendisini daha iyi bilirler. Yeni ismi Kadircan Kaflı olan ve eskiden imzasını Kadircan diye atana genc edib, oranın gazetelerinde ilk eserlerini neşretmiştir.

Doğrusunu söyliyeyim ki, birinci defa olarak, benim dikkatimi, Akşam gazetesinde neşredilmek üzere gönderdiği bir hikâye ile celbetti. Bir zihniyet meselesinden dolayı, o eser, Akşamda neşredilmedi. Fakat, ben, bunca senelik gazetecilik hayatım içinde ilk defa olarak, büyük bir istidatla, hayır, büyük bir üstatla tanıştığımı daha o hikâyeden anladım.

Sonradan intisab ettiğim gazetelerde onun yazılarının çıkması için elden geldiği kadar çalıştım.

Kadircan'ın diğer yazılarını görmem, ona karşı hayranlığımı büsbütün arttırmıştı. Hiç değilse, yüze kadar hikâyesini, iki üç romanını okudum.

Ondaki üslûp güzelliği, hayal genişliği, görmüş geçirmişlik, tahayyül kabiliyeti, buluş tenevvüü ve anlatış tatlılığı öylesine emsalsizdir ki, gelişi güzel herhangi bir yazısını garbin tanınmış hikâye ve romancılarının eserleri arasına koysanız, şâheserlerile omuz öpüşür, boy ölçüşür.

Bu son zaman içinde, mensub bulunduğum HABER gazetesinin okuyucuları arasında büyük bir muvaffakiyet kazandığını, satışının günden güne arttığını sevinerek görüyorum. Itiraf edeyim ki, bunun esaslı sebeplerinden biri de, Kadircan'ın bize muntazaman roman yazmasıdır!

Bu kıymetli ve çok velûd muharriri, bizden ayırmadan kendisine de bağladığı için, Kurun gazetesini candan tebrik ederim. Ayni zamanda okuyucularını da:

En sevecekleri bir muharririn romanlarını ağız tadıyla okuyacaklardır.

(Vâ-Nû)

Receb Peker gitti

Cumhuriyet Halk Fırkası Genel Kâtibi Bay Receb Peker fırka grupu ikinci reisi bay Cemil dün akşamki trenle Ankaraya gitmişlerdir. Iki saylav ve fırka teşkilât reisi ve azaları ile dostları tarafından uğurlanmışlardır.

Çalgıcının ölümü

Beyoğlunda "Kutu,, barında çalgıcı Samiyi öldürmekten suçlu Adilin muhakemesine, dün Istanbul ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Muhakeme, adli tıb işleri müdürlüğünden bir raporun getirtilmesi için başka güne bırakılmıştır.

Gemlikte yapılacak sun'î ipek fabrikasının yeri

Sümerbank Genel çevirgeni Bay Nurullah Esat Sümer, dün Gemliğe gitmiştir. Bay Nurullah Esat Gemlikte Sümerbank tarafından yapılacak olan sun'î ipek fabrikasının yerini gözden geçirecektir.

ŞEHİRDE

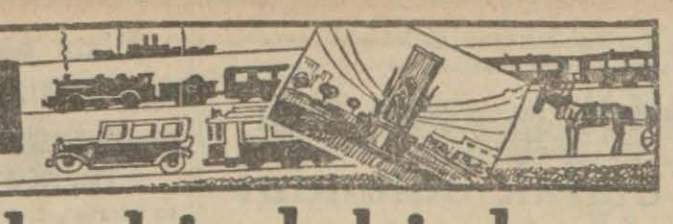

"Birlik„ gazetesi aleyhindeki dava

Yazılar, siyasî mahiyette görülmedi, beraet kararı verildi

"Talebe Birliği,, nin çıkardığı "Birlik,, gazetesi aleyhine bir müddet evvel beyanname hilâfına siyasî neşriyatta bulunmak davası açılmış, Istanbul Ikinci ceza mahkemesinde görülen muhakeme neticesinde, neşriyat müdürü doktor Sedad ve Birlik reisi sıfatiyle gazetenin sahibi doktor Zeki, ikişer ay hapse, ayrıca para cezasına mahkûm edilmişlerdi.

Dava, vilâyetin müddeiumumîliğe yazdığı müzekkere üzerine, Matbuat kanununun on sekizinci maddesine göre açılmış, diğer taraftan ayni maddenin tanıdığı idarî salâhiyetle, gazete vilâyetçe kapatılmıştı. Mahkeme, Matbuat kanununun on sekizinci maddesinin "B" fıkrasının matufu olan cza kanununun 343 üncü maddesine uyğun olarak verdiği mahkûmiyet kararını tecil etmişti. Temyiz mahkemesi de, bu hükmü, on sekizinci maddede yazılı suç unsurunun lâyiki veçhile tetkik edilmeden karar verildiği noktasından bozmuştu.

Mahkemede yeniden açılan celsede, müddeiumumî muavini, eski kararda ısrar edilmesini istemiş, dava edilenlerin vekili, bozmaya uyulma isteğinde bulunmuş, mahkeme, bozmaya uymuştur. Müddeiumumî tekrar ceza verilmesi isteğini ileri sürmüş, dava edilenlerin avukatı İrfan Emin, müdafaa yaparak, şöyle demiştir:

— Matbuat kanununun on sekizinci maddesinin "B" fıkrasında hakikate muhalif beyanname verilmek hususunda ceza yazılıdır. Hakikî beyanname hilâfına hareket için ceza yazılı değildir. Böyle bir şey vaki olsa bile, bu, ötekinden başkadır.

Matbuat kanununun "B" fıkrası, Ceza kanununun 343 üncü maddesinin tatbikini göstermiştir. O madde, sahtekârlık maddesidir. O maddede bir varakanın tanzimi esnasında memurlara yapılan yalan beyanat, mevzuu bahistir ki, bu da sahtekârlık, demektir.

Sahtekârlık, bir varakanın tanziminde mevzuu bahsolur. Yoksa, doğru dürüst yapılan bir kâğıdın hükmüne riayetsizlik göstermek, hakikate değil, beyannameye muhalif hareket olabilir. İşte, temyizin işaret ettiği noktanın üzeri, budur.

Diğer taraftan, samimî kanaatimce, gazetede kanunun anlattığı yolda siyaset yapılmamıştır. Bu gençler, memleketin siyasî ahlâkını müdafaa yollu neşriyatta bulunmuşlardır. Ortada yazıların bünyesini tahlile sevkeden her hangi bir sebeb yoktur. Bu noktada durmak, lüzumsuzdur.

Temyiz lâyihama ilişik olarak takdim ettiğim bir karar vardır. Bu, temyiz ceza umumî heyetinin bir karardır. Bu karar, "A,, fıkrasının tatbikine taallûkla beraber, on sekizinci maddenin hedefini açıktan açığa anlatıyor. Binaenaleyh, hakkımızda beraet kararı vermek, kanunun mana ve maksadına sadakat göstermek neticesini verecektir.

Reis Kemal, aza Burhanettin ve İsmail Hakkı, müzakere etmişler, neticede ittifakla beraet kararı verildiğini bildirmişlerdir.

Yoklama

Dün Fırka teşkilât merkezlerinde bitirildi

Bebus seçimi için ikinci müntehib yoklaması dün fırka teşkilât merkezlerinde bitirilmiştir.

Seçilen ikinci müntehiplerin isimleri F. vilâyet idare heyetine verilmektedir. Bir kaç gün zarfında da fırkanın ikinci müntehib namzetleri intihab teftiş heyetine verilerek ilân edilecektir.

Diğer taraftan intihab teftiş heyeti azaları da kazalardaki hazırlıkları tetkik etmek üzere dün ayrılan mıntakalara gitmişlerdir.

Bayan Nakiye ile Bay Hulki Beyoğluna, Bay Galib Hakkı ile Bay İsmail Sıtkı Fatihe, Bay Tevfik ile Bay Hayri Emniönüne, Bay İsmail Şevket Üsküdara, Bay Mehmed Ali ile Bay Reşad Kadıköyüne, Bay Samih Bakırköyüne, Bay Mehmed Ali Beykoza, Bay Suphi Sarıyere, Bay Avni Adalara, bay İhsan Namık Beşiktaşa gitmişlerdir.

Üniversite bahçesinde Rasatane

Üniversite bahçesinde yaptırılacak rasathanenin ikinci esas kısımlarının yapılmasına bugün başlanacaktır.

Bu münasebetle bugün saat onda merasim yapılacaktır.

Behçet Kemal

Şair Behçet Kemal Çağlar okumasına devam etmek üzere dün akşam Londraya gitmiştir. Değerli yazıcımız, gazetemize eskisi gibi Londradan yazılar gönderecektir.

Bir anne kızlarını arayor

Doktor Rahminin kızları Hikmek ile İffet Anneleri İsmet tarafından aranılmaktadır.

Haklarında malûmatı olanların Kadıköy Rizapaşa Sıhhat apartımanı 2 numaraya insaniyet namına haber vermesi rica olunur.

Kültür bakanı

Kültür Bakanı Bay Abidin Özen şehrimizde tetkiklerine devam etmektedir.

Bay Bakan evvelki gün Üniversite Tıp ve hukuk fakülteleri derslerinde bulunmuş, öğleden sonra lisan derslerine girmiştir.

Hukuk fakültesinde profesör Kesler iktisat ve içtimaiyat mevzuu üzerinde ders veriyordu.

Tıb fakültesinde de hıfzısshha dersinde bulunmuş, talebenin dersle alâkasını, derslerden ne dereceye kadar istifade ettiğini yakından takib etmiştir.

Bakan dün öğleden evvel otelde istirahat etmiştir.

Saat dör buçukta Üniversiteye gelerek Üniversite edebiyat fakültesinde tesis edilecek tarih, coğrafya enstitüsü için bu fakülte hocalariyle görüşmüştür.

Yarın da bazı okulları teftiş edecek, öğleden sonra Üniversiteye gelerek edebiyat fakültesini gezecektir.

Dün geceki yangın

Dün gece saat yirmi biri yirmi geçe Sirkecide Sirkecipalasın üst katında (Bayer) müstahzaratının reklâm edildiği reklâm plâkası elektrikten kontakt yapmış, bu yüzden yangın çıkmıştır. Binanın üst katı Bayerin mümessilinin isticarında depo olarak kullanılmaktadır. Çıkan ateş bu depoya sirayet etmiş, bu kat yanmağa başlamış, fakat yangının genişlemesine meydan verilmeden itfaiye gelerek yirmi dakika içinde ahşab kat kısmen yanmış olduğu halde yangın söndürülmüştür. Binanın (90) bin liraya sigortalı olduğu söylenmektedir. Tahkikat yapılıyor.

Haber dört yaşında

HABER arkadaşımız dört yaşına girmiştir, kutlularız.

Yahudiler

Bir suçluyu görmek için, saatlerce beklediler

Annesi tarafından kendisine varmasına müsaade edilmiyen Raşel isminde bir kızı, geçen yaz sokak ortasında bıçaklayıp öldürmekten suçlu Salamon oğlu Leon Beharın muhakemesine İstanbul ağır ceza mahkemesinde dün öğleden sonra devam edilmiştir.

Dün, amme ve müdafa şahitlerinden bazıları dinlenilmiş, muhakeme, gelmiyen şahitlerin çağırılması için kalmıştır.

Dünkü muhakemde, salon, hıncahınç dolmuş, kalabalık, mahkeme koridorlarını geçilmez bir hale getirmişti. Ekseriyetini Yahudiler teşkil eden birçok kişi, muhakemeden sonra da adliye dairesinin önüne birikmiş, postahane binası meydanlığının yarısını kaplamıştı. Bunlar, suçlu delikanlıyı, tevkifhaneye götürülmek üzere diğer suçlularla birlikte otobüse bindirilirken görmek istiyorlardı!

Bu toplanış, adliye dairesi kapısından girip çıkmayı güçleştirdiği için, jandarma ve polis intizamı temin etmiş, bunun üzerine meraklı seyirciler, iki taraf kaldırımlarında sıraya dizilmişler, saatlerce beklemişler ve nihayt cinayet suçlusu delikanlıyı görmeğe muvaffak olabilmişlerdir!

Türk—Yunan muhtelit mahkemesinin müddeti bitmedi

Bir akşam gazetesi Türk - Yunan muhtelit hakem mahkemesinin müddetini bitirdiğini, fakat yeniden altı ay uzatıldığını yazmıştı. Bu haber doğru değildir. Mahkemenin müddeti bitmiş değildir. Yalnız tahsisat bitmiş, yeniden tahsisat alınmıştır.

Konuşmalar

Surları kurtaralım

Gazetelerimiz yazdı: Istanbul surları yıkılıyormuş. Onları yıkıntıdan korumak için işe girişilecekmiş. Bu surların birçoğu kıymetsizmiş. Kıymetsiz olanlar yıktırılacak, tarihî kıymeti olup da yıkılmağa yüz tutanlar tamir edilecekmiş..

Bu haberler bana, Nasreddin Hocanın diken, koyun sürüsü, yün fıkrasını hatırlattı.

Misal getirmeğe lüzum görmüyorum. Bizim yılan hikâyelerimiz, kurt masallarımız, iskele maddelerimiz pek çoktur. Sütlerin, suların, mezarlıkların ıslahı gibi, surların tamiri de sürgit uzarsa çok yazık olur. Surlar süte, suya, mezarlığa da benzemez. Azçok bütün Istanbullulara Eyüb sırrından bir azını aşılamıştır. Bekliyoruz, bir gün sütler düzelecek, sular yoluna girecek, mezarlıklar ıslah edilecek diye... Gelgelelim, biz bekleriz amma, surlar beklemez..

Herkese ve pek çok şeye: "Sen sık dişini, ben bilirim işimi,, diyebiliriz, surlardan gayri..

Istanbulun, tarihî kıymeti olan surlarından pek çoğu çöküyor, çökmek üzere, çökecek..

— Efendim, kıymetsiz olanları yıkacağız, aralarında yollar açacağız, kıymetli olanları tamir edeceğiz..

Bilirim ben, uzun iştir bu... Hangilerini yıkmak, hangilerini yapmak lâzım geldiğine dair tetkikat hiç değilse bir iki sene sürer. Bir iki sene de tahsisat aranır.

Her şeyden evvel, tez elden çatlayan, yıkılmak üzere olanları tamir edelim. Eğer bu iş de sürüncemede kalırsa Edirnekapı - Yedikule şosası güme gidecek. O koca yolu, seyyahlara surları göstermek için açtık. Korkarım bu gidişle, bu yollardan geçen yıkıntı ve çöküntüden başka bir şey göremiyecek..

Tersanede demir parçasile, Kasımpaşada gemi enkazı çok.. Bunlar, tamire muhtaç surlara pekâlâ potrel işi görür.

Işi uzun tutmadan, surları kurtaralım derim.

Selâmi İzzet Kayacan

Konservatuvar için yeni bina ve bütçe

Şehzadebaşında yapılacak konservatuvar binasının kabul edilen projeye göre belediye fen heyetince keşifnamesi hazırlanmaktadır. Kşifname bittikten sonra binanın kaça çıkacağı anlaşılacaktır.

1935 bütçsine bina için yeni tahsisat konacaktır. Belediye daimî encümeni vali ve belediye reisi bay Muhiddin Ustündağın reisliği altında gece geç vakitlere kadar toplantı yaparak bütçeyi hazırlamaktadır. Bu ayın yirmi beşine kadar bütçe bitirilmiş olacaktır.

Elektrikli ilânlar

Elektrikli ilânların fena ve gayri muntazam yapılmasının şehrin görünüşünü bozacağı düşünülmüş, bundan sonra elektrikli ilân ve reklâmların belediye merkez fen heyetine tasdik ettirilmeden yapılması yasak edilmiştir.

1789 Fransız değişimi ve Atatürk değişimi

Başmakaleden devam

Fransada genel bir dargınlık oldu. Halk tabakaları biribirine küstüler. Hiç emniyet kalmadı. Fransa, tam manasile, bir cehennem olmuştu. Kaba sofuların tasvir ettikleri ateşler, alevler içindeki cehennem her ne ise Fransa da o. Ulus ve bütün acun sinir hastalığına tutuldu; Fransa çıldırdı.

Memleket korku içinde kalmıştı. Bugünün devlet adamlarını, yarınkiler asıyorlardı. Siyasiler biribirlerini kestiler. Bu inkılâb ayni zamanda bir de ihtilâldi.

İhtilâl memleketin dışarısına da bulaşıyordu. Onun için bütün uluslar *(devletler)* Fransaya karşı savaş açtılar.

Ulusun ruhu hastalandı. O devirde Fransa tutanın elinde kalabilirdi. Nitekim de öyle oldu. Napoleon adlı hiç de Fransız olmayan bir serseri Fransaya padişah oldu. Genel savaş devrini açtı. Fransızları avutarak kudurmuş kütleler gibi dünyaya saldırdı. Sonunda Fransayı eskisinden küçük, kudretsiz bıraktı. Buna *(aksülâmel)* ters iş derler. Eğer Fransız inkılâbı, böyle kepazece idare edilmeseydi, insanlığın tarihini Napoleon gibi korkunc bir cellâd kirletmezdi.

Bu adam Fransızların karakterini çürüttü. İstibdadı iade etti. 89 un yaptığını bozdu.

Hasılı Büyük Fransız Değişimi prensib bakımından nekadar parlak ve insanî ise tatbikat ve ameliyat bakımından o kerte karanlık ve yabanidir.

Yüz otuz bir yıl ara ile bizde olan değişime bakalım.

Bu değişim kansız oldu, uslu oldu. 89 ihtilâlinin cinayetleri bizde tekrarlanmadı. Atatürk, merhametli, şefkatli bir baba idaresi kurdu. Kimsenin burnu kanamadı. Halk tabakaları arasında ne bir uygunsuzluk çıktı; ne bir tabaka ötekini istirkab etti.

Geçmiş *(mazi)* den çöplenen birkaç bin kişi bile değişimin huzurunda eğildiler. Her vatandaş gene rızkını buldu. Ulus ikiye, üçe ayrılmadı. *(Reaction)* yani aksülâmel o derece hafif oldu ki, ben, şahsen, bundan daha fazla olacak diye tahmin etmiştim.

Memleketin üzerine kül ve enkaz gibi biriken mazi yığınları Atatürk değişimi ile ayıklandı. Doğrusu, 1920 sularında memleketimizde, daha bir asır önce ortadan kaldırılması gerek olan milyarlarca ton ağırlığında süprüntü birikmişti. Bunlar kokuyordu. İşte, değişim, kimsenin kılına dokunmadan bu süprüntüleri kaldırdı. Vücud ülserler içinde kalmıştı. Baş, hususile baş, el, ayak felce uğramışlardı. Değişim bu üyelere kuvvet verdi. Bütün bedeni canlandırdı. Hem bu üyelerden hiçbirini kesmemek şartile...

İşte1789 Fransız inkılâbı ile bizim değişimimiz arasındaki parmakla tutulan fark.

Fransız ulusu değişimi zorla kabul etti; bizim ulusumuz ise güle güle. Fransada tabaka savaşları oldu; bizde böyle uygunsuzluklar görülmedi. Fransada millet lohusa düştü. Bizde millet canlılık edindi, yorulmadı.

Fransız değişimi, zamanında, memleket dışında en büyük düşünücülerin *(mütefekkir)* âdeta istikrahını celbetmişti. Hele İngilizler bu hareketi hiç beğenmemişlerdi. Bugüne değin Anglo - sakson tarihçileri, yazanları 89 inkılâbını pek fena görürler. Halbuki, çok şükür, bizim değişimimiz her yandan alkışları çekmiştir.

Bulunduğumuz çağ uzaklaştıkça bizden sonrakiler bu değişimi daha yüksek göreceklerdir; çünkü bu değişim lekeli değildir. Bu büyük tarih ameliyatı gönül hoşluğu ile kabul edilmiştir.

Tarih bilgisi 89 değişimi hakkında son sözünü hemen hemen söyledi: Ergeç tabiatile hâsıl olacak bir neticeye varmak için Fransız ihtilâlcileri vak'aları zorladılar. En iyi işleri görmek için en kötü vasıtalara baş vurdular. Eski tabirimi affediniz. Aksülâmeller, irticalar, görülen işlerden pek fazla oldu. Yalnız Fransa değil, bütün Avrupa altüstlük içinde kaldı.

89 un tarihi okunacak olursa o işlerin insanlar değil, canavarlar tarafından yapıldığı sanılır. Bu ihtilâlcilere hiç saygım yoktur.

Türk inkılâbının gelecekte tarihini okuyacaklar bu işlerin âdeta melekler tarafından yapıldığını, filozoflar tarafından başarıldığını sanacaklar.

Celâl Nuri Gün

Polis haberleri :

Odasında ölü olarak bulundu!

Beyoğlunda Meşrutiyet caddesinde Halk pansiyonunda oturan komisyoncu Karl Antuvan odasında ölü bulunmuş, yapılan muayenesinde kalbi durarak öldüğü anlaşılmıştır.

Kömürle zehiflenmiş

Beşiktaş Meşrutiyet caddesinde Faik beyin evinde yatan hammal Mehmed Nail, odasında yaktığı kömüre iyi bakmadığından, zehirlenme alâmetleri göstermiş, Beyoğlu hastahanesine kaldırılmıştır.

Araba kazası

Şehremininde oturan aracabı Salâhaddin idare ettiği 3430 numaralı arabası ile Feshane amelesinden 18 yaşlarında Ibrahime çarparak ayağından yaralamıştır. Yaralı Musevi hastahanesine kaldırılmıştır.

Otomobil kazası

Şoför Hikmetin idaresindeki 3818 numaralı otomobil, Koço adlı bir çocuğa çarpmış, yaralamıştır. Yaralı Beyoğlu hastahanesine kaldırılmıştır.

Kadın çocuğun yatağını niçin almış?

Nuruosmaniyede Halk apartmanında oturan Sıhhiye mektebi talebelerinden bay Osman, polise müracaat ederek, apartman odabaşısı bayan Virjinin odasını kırarak yataklarını aldığını şikâyet etmiştir. Zabıta, yatakları Virjinin odasından almış, hakkında takibata başlamıştır.

Zorla ..

Hayri ile Mehmed adlı iki kişinin Fatihte Hocauveys mahallesinde oturan bay Vahidin evine girerek zorla yatak ve yorgan aldıkları ve bay Vahidin karısı bayan Hidayetin boynundan bir beşibirlik altını alıp kaçtıkları iddia edilmiş, ikisi de yakalanmışlardır.

Koyun yüzünden kavga

Mecidiye köyünde Dere sokağında oturan Mevlûdun Taş ocağındaki tarlasına koyunlarını sokan aynı köyde çoban Emin, Mevlûdun "koyunlarını çıkar,, demesinden kızarak adamcağızı sopa ile dövmüş, başından yaralamış, yakalanmıştır.

Kilidi kırarak

Sabıkalı Ahmed, Kasımpaşada Camiikebir sokağında oturan Mehmedin odasının kilidini kırarak içeri girmiş, iki takım elbise vesaire çalmış, yakalanmıştır.

Meşriki âzam balosu

Türk yükseltme (Meşriki âzam) senelik balosu ayın on yedisine müsadif bu perşembe günü akşamı Maksim salonlarında verilecektir. Biletler Karlman mağazasile Haşet kütüphanesinde ve dördüncü Vakıf han Asmakat beş numarada bayan Nedimde bulunur.

Kısa Şehir Habereri

§ TERKOS BORULARI — Terkos su idaresi, Kurtuluş taraflarındaki ana su borularının değiştirilmesini kararlaştırmıştır. Inşaata bir haftaya kadar başlanacaktır.

Terkos su idaresi şimdi şehre günde 36 binmetre mikâbı su vermektedir. Yapılacak yeni inşaattan sonra bu yaz su mikdarının kırk bin metre mikâbına çıkarılacağı tahmin ediliyor.

§ SOKAKLARA ATILAN KEDİLER — Hayvanları Himaye Cemiyeti, sokaklara atılan kedilerin Amerikada icad edilen kapanlarla tutulması için belediyeye müracaat etmiştir. Belediye kedilerin toplanmasına dair karar verdiği zaman bunlardan istifade edilecektir.

§ ESKI RIHTIM ŞIRKETI ALEYHINE — Eski rıhtım şirketinin ücretli memurlardan Türk olmayanlara fazla tazminat vermesi dolayısile, Türk memurlarının haksızlığa uğradıklarını iddia ederek şirket aleyhine dava açacakları söylenilmektedir.

§ ŞIRKETLERDEKI TETKIKLER — Okonomi Bakanlığı müfettiş ve komiserlerinin buradaki şirketlerde yaptıkları tetkikler yakında bitecektir.

§ Vapurcular anlaşamıyacak mı? — Okonomi Bakanlığı Kabotaj Genel çevirgeni bay Ayet dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Bay Ayet deniz yolları işletmesi ile vapurculuk şirketi arasında yapılan konuşmalara başkanlık edecektir.

Dün ökonomi bakanlığından bildirildiğine göre vapurculuk şirketinin yeni aldığı vapurların umumî tonajı 29900 tondur. Bundan böyle vapurculuk şirketi kabotajda yüzde kırk hak istemektedir.

Fakat deniz yolları işletmesi vapurculuk şirketinin vapurlarını geç aldığını ileri sürerek bu hakkı kabul etmemek istiyor.

Bu, yeni kurumun bu işte anlaşamıyacakları söylenilmektedir.

§ ISPANYADA KALAN DOVIZLER — Ispanya hükûmeti, tüccarlarımızın Ispanyada kalan dövizlerini geri vermeğe başlamıştır. Paraların iadesi yumurta ihracatçılarımızı sevindirmiştir.

§ AFYON GORUŞMELERI — Iran afyon murahhaslarile görüşmelere bu gün de devam edilecektir. Konuşmalar bittikten sonra uyuşturucu maddeler inhisarının yollıyacağı bir murahhas Japonya ile bir anlaşma üzerinde müzakereye girişecektir.

Uyuşturucu maddeler inhisarı son günler içinde Italyaya yedi yüz kilo afyon satmıştır.

§ LASTIK, DERI REKABETI — Lâstik ve deri sanayii erbabı arasındaki rekabeti tetkik eden ticaret odası tetkikat şubesi bir rapor hazırlamıştı. Ticaret odası meclisi çarşamba günü bu rapor üzerinde konuşmalara başlıyacaktır.

§ BUGDAY IŞLERINDEKI TAHKIKAT — Ziraat Bakanlığı Müsteşarı Bay Atıfın verdiği malûmata göre buğday işleri hakkındaki tahkikat daha on gün sürecektir.

§ TURKIYEDEN KOMUR ALACAKLAR — Ingiltere ve Polonya maden kömürü ihracatçıları kömür firmalarımıza müracaat ederek mühim mikdarda maden kömürü almak istediklerini bildirmişler, fiat ve nümune istemişlerdir.

§ UNIVERSITEDE SOMESTR — Yarından itibaren üniversitede sömesrt tatiline başlanacaktır. Evvelce de yazdığımız gibi, bir kısım talebe Sömestrden istifade ederek Atinaya bir seyahat yapacaklardır.

§ UNIVERSITE KITAPHANESI — Universite hukuk fakültesinde yapılmakta olan kütüphane sömsrt sonuna kadar bitirilecektir.

Geçmiş Kurunlar

14 İkinci Kânun 1921

KOSTANTIN CEPHEYE GIDIYOR

Yunan hükûmeti, kralın Izmir cephesi seyahatine karar vermiştir. Bu seyahatin vortulardan sonra icrası memuldür. Kralın seyahatinden mukaddem, harekâtı askeriye ile alâkadar bir çok meseleler, bu harekâtın Yunanistanın düveli müttefika ile müştereken hareket ettiği tarzında, tanzim edilecektir.

Perşembe günü Eminönü, Fatih, Beyoğlunda evlenenler:

Fatihte:

Bay Ahmed kızı bayan Saime ile tesviyeci bay Selim, bay Hasan kızı bayan Nadide ile Havuzlar fabrikası memurlarından bay Mehmed, bay Ibrahim kızı bayan Emine Didar ile mühendis bay Ali Sıtkı, bay Halil Ibrahim kızı bayan Saime ile Maden mühendisi bay Mehmed Kemal, bay Mehmed kızı bayan Şehriyan ile mekteb talebesinden bay Fazıl

Beyoğlunda:

Bayan Şerife ile şoför bay Ahmed, bayan Fatma ile ameleden bay Halil, bayan Ikbal ile vatman bay Musa, bayan Rukiye ile tenekeci bay Mehmed Tahir, bayan Kâmıran ile mülâzim bay Ismail Saffet, bayan Fethiye ile kaptan bay Emin, bayan Müzeyyen ile kahveci bay Mehmed, bayan Cahide ile Gedikli küçük zabiti bay Servet.

Eminönünde:

Bayan Feriha ile boya fabrikası sahibi bay Ismail Hakkı, Ismail kızı bayan Melâhat ile banka memurlarından bay Ahmed oğlu bay Hüseyin Avni, Ismail kızı bayan Şefika ile malûl bay Bayram oğlu bay Ibrahim, Ibrahim kızı bayan Nahide ile polis memurlarından bay Abdullah

Kadın elçiler

Bütün dünyada iki kadın elçi bulunuyor: Biri Sovyet, biri Amerikalı..

Dünyada yalnız iki kadın elçi vardır. Bunların birisi Sovyetlerin Stokholm elçisi bayan Aleksandra Kollantay, diğeri Amerikanın Kopenhag elçisi bayan Rut Brayen Oven'dir.

Sovyet elçisi 1872 senesinde bir Rus generalinin kızı olarak doğmuş, Zürihde tahsilde iken Rus ihtilâlcilerine iltihak etmiş, Petersburgda Rus milyonerlerinden Kollantay ile evlenmiş, kocasının ölümünden sonra Pariste ve Amerikada komünizm propagandasiyle meşgul olmuştur. 1917 Şubatında Rus ihtilâli üzerine derhal Petersburga geri dönmüş, Bolşeviklere iltihak etmiş, Kerenski devrinde hapse atılmış, Bolşeviklerin galibiyetinden sonra kadınları temsil etmek üzere Rus Komünist fırkasının merkez komitesine aza tayin olunmuş, sonradan Karadeniz filosu kumandanı olan gemici Dibenko ile evlenmiş, fakat biraz sonra ondan ayrılmış ve 1924 de Sovyetlerin Norveç elçiliğine tayin edilmiştir.

Bayan Kollantay orada iki sene kalmış, sonra Meksikaya gönderilmiş, gene Osloya gelmiş ve 1930 da Stokholm elçiliğine seçilmiştir. Bayan Kollantay siyasî eserlerden başka bir çok hikâyeler yazmıştır.

Amerikalı kadın elçi Brayen'e gelince bu kadın 1885 senesinde sabık Amerika nazırlarından Brayan'ın kızı olarak doğmuş, üniversiteyi bitirdikten sonra İngiliz binbaşılarından Oven ile evlenmiş ve Umumî harbte Filistin cephesinde hasta bakıcı olarak çalışmıştır.

Kocası öldükten sonra Amerikaya geri dönmüş, 1928 senesine kadar muallimelik yapmış, 1929 da demokrat fırkasının meb'usu olmuş, şimdiki Cümhur Reis Ruzvelt devrinde Amerikanın Danimarka elçiliğine tayin edilmiştir.

YENİ ÇIKTI
Cemiyetin Asılları
Fiatı 100 kuruş
Tevzi yeri - VAKIT Matbaası

Mısırda değişiklikler bekleniyor

Baş tarafı 1. ci sayıf...

bu işi başarmağa imkân buldu. V... Fırkası, Nesim paşanın iş başına g... mesi gününden itibaren faaliyete b... yarak Kahireye yakın olan Ram... şehrinde büyük hazırlıklar yapmış... bin murahhası konuklamak için ter... bat almış, ve bunun üzerine davetn... melerini göndererek bütün Mısırı t... sil eden bu heyeti davet etmiştir.

Millî kongrenin programı dolgu... du. Muhtelif heyetler, Mısırı alâka... eden her mesele üzerinde raporlar h... zırlamış, siyasî, iktısadî, içtimaî, hi... mesele açıkta bırakılmıyacaktı.

Kongre ayın sekizinci ve doku... cu günleri toplanarak vazifesini y... mış ve mukarreratını vererek dağ... mıştır.

Hâdise, fevkalâde canlı tezahür... sında vuku bulduğu halde emniyet... asayişi tehdid eden hiç bir hâdise... mamıştır.

Millî kongreyi (Vefd) lideri Vah... Başa, canlı ve ateşli bir nutukla açt...

Ve daha sonra diğer hatipler M... rın vaziyetini her cepheden tetkik e... ler En fazla kayda değer bir nokta... sır kadınlarının millî kongrede ald... ları vaziyetti. Bayan Fehmi Visa... bayan Nur Hasan bütün kongreye... tab ederek Mısır kadınlarının millî... rekette oynadıkları rolü izah etti... başka onun daha ileride neler ya... cağını ve millî hareketi nasıl ilerl... ceğini anlattılar.

Mısırlı kadınların böyle 30,000... büyük bir kütleye hitab etmeleri... sırda ilk defa görülen bir manzara...

Verilen kararlar şunlardır:

1 — Lider Nahhas Başaya tam ... mad.

2 — Milletin hür hayata dönme... iktısadî ıslahlarla meşgul olmasını... min için 1923 kanunuesasisinin ... den ısdarı.

3 — Vefd fırkasının Ingiltere ile... muahede yaparak Mısırın emelle... gerçekleştirmesi.

4 — Vefd fırkasının yıllarca s... teşevvüş ve tezepzüplere bir son v... mek için tedbir alması.

Bütün bu kararlar ittifakla veril... ve Nesim Paşaya karşı hissedilen ş... ranlar ayrıca ifade olunmuştur.

Millî kongrenin bu şekilde topl... ması, Mısır ekseriyetinin gene (V... fırkasına bağlı olduğunu, ve Nah... Başaya tam bir itimad gösterdiğin... pat etmiştir.

Kongrenin toplantılarında söyl... miş nutuklar hep özlü idi. Bu nut... lar, Vefdi sevmiyen yabancılar tar... dan da takdir olunmuş, ve (Vefd) ... kası iş başına gelerek bu esasları ta... ederse Mısır için en büyük iyiliği y... mış olacağı gene bunlar tarafından ... raf edilmiştir.

Vefd fırkasının bu kadar büyük... kongreyi toplamakta gösterdiği m... vaffakiyeti bir takım hareketler ve... şebbüsler takib edeceğinde şüphe y... tur.

Nahhas Başa, Mısırdaki kahir ek... riyetin kendine taraftar olduğunu... kendisinin umumî itimadı haiz bul... duğunu gördükten sonra millî kong... nin kararlarını hükûmete bildirecek... bu suretle Tevfik Nesim Paşa 1923 M... sır kanunuesasisini yeniden çıkarm... meselesi ile karşılaşacaktır.

Nesim Paşanın 1923 senesi kan... nuesasisini yeniden tatbik ve isd... muvaffak olup olamıyacağı mühim ... meseledir.

Nesim Paşa buişi başaramadığı tak... dirde, ağlebi ihtimal, Nahhas Başa... başına gelecek ve Mısırın işlerini bağ... mağa çalışacaktır.

KURUN BALOSU
KUPON : 71
Bu kuponu kesip saklayınız
14 - 1 - 935

Okuyucularımıza hizmet
KUPON : 61
Bu kuponu kesip saklayınız

Zelzeleden haber!

Felâkete uğrıyanlar anlatıyorlar

Büyük facıayı önliyen korkunç gürültüler, sarsıntı, yıkılmalar, yangın, ölüm, soğuk, açlık!

Marmara adasındaki yer sarsılması felâketinin büyüklüğünü gösteren ürpertici bir manzara.

Baş tarafı 1. ci sayıfada

İlk sarsıntı olmadan evvel üst kattaki odamda Kur'an okuyordum. Evvelâ bomba patlar gibi bir ses işittim.

Bunu gök gürültüsünü andıran bir ses takib etti. Derken zelzele başladı ve birden şiddetlendi. Daha fazla duramadım, Kur'anı kapayarak kendimi sofaya attım. Kaçamıya meydan bulamadan ev yıkıldı; ben de altında kaldım.

Bu suretle ne kadar kaldığımı bilmiyorum. Feryad ediyordum. Karıma, cocuklarıma bağırıyordum. Derken bir sarsıntı daha oldu. Bu sefer üzerimdeki enkaydı, aralıklardan havayı gördüm. Uğraşa, uğraşa çıktım.

Kızım, dokuz yaşındaki Müzeyyen, yedi yaşındaki İkbal, bir buçuk yaşındaki Saide de benim oturduğum odada sobanın başında oturuyorlardı. Zelzele olunca soba devrilmiş, en küçüğünün vücudü muhtelif yerlerinden yanmış... Meydana çıkınca küçükleri enkaz altından kurtardım. Karım Fatma ile on üç yaşındaki kızım Müşerrefi de, bağıra bağıra aradım. Ses veren olmadı; neden sonra enkaz altından cesetlerini çıkardık. Karımla kızım alt kattaki mutfakta iftar yemeği hazırlıyorlardı. Ev çökünce ezilmişler.. Felâketten sonra sağ kalan çocuklarımla birlikte motöre sığındık. Bir kaç gün aç kaldık. Sonra imdadımıza geldiler. Vücudü yanık içinde bulunan kızımı da buraya getirerek hastahaneye yatırdım. Öteki yavrularıma ekmek aldım. Bu akşam yanlarına gidiyorum. Gündoğdu köyü zelzele felâketini en çok gören bir köydür. Bir tek ev kalmadı. Çadır da az verildiğinden köylüler hâlâ motörlerde yatıyorlar. Yardımların daha fazlalaştırılmasını istiyoruz.

Kaptan bunları söyledi. Ayni köyde oturan Ömer, Hasan ve Riza ile de görüştüm. Bunlardan Hasan dedi ki:

— Biz on beş kişi Ömerin kahvesinde oturuyorduk. Biraz sonra evlerimize gidecektik Derken yer altından büyük bir uğultu ile sesler geldi. Her taraf sallanmaya başladı. Üç kişi hemen pencereden kendilerini dışarıya attılar. On iki kişi ise yıkılan enkazın altında kaldı. Ben de kalanlar arasında idim. Neden sonra güçlükle çıkarıldık..

Felâket gören yerleri bu haritada bulabilirsiniz

Yaralarımız hafiftir. Zelzele dolayısiyle Ahmedin evinden yangın çıktı. Ev tamamen yandı. Bundan başka Asmalı köyünde de bir çok evler yıkılmış, Kalyoncu oğlu isminde bir adam ahırda süt sağarken enkaz altında kalarak ölmüştür.

Bu köyde de zelzele yüzünden dört ev yandı. Avuşatta da zelzele büyük tahribat yapmıştır.,,

Gelenlerin söylediklerine göre, zelzele, zaman zaman hafif olarak devam ediyormuş.. Görüştüğüm kimseler yardımın arttırılmasını istiyorlar.

Yıldırım motörü dün akşam on yedi de kalktı, Gündoğdu köyüne pek çok yiyecek götürdü; felâket geçirenlerden bir kısmı da motörle döndüler.

İlk telgraf

Bundan başka, yerinden gelen son haberler, zelzelenin nasıl olduğunu ve zelzeleden sonraki hali açrk surette gösterilmektedir.

İlk zelzelede yıkılan evlerden çıkıb sağlam evlere sığınanlar da ikinci zelzelede çüküntüler arasında kalmışlardı. Bundan sonra herkes İskele meydanlarına ve denizlerde demirli bulunan kayıklara, motörlere sığınmağa başmıştır.

Zelzelede kablo bozulmuştur. On saat hiç bir yerle muhabere yapılamamıştır. On saat sonra Erdek ile muhabere temin edildiği vakit, konuşulan ilk kelimeler şu olmuştur:

"İmdat.. Ölüyoruz..,,

Bir saniye sonra ne olacaklarını bilemiyen zavallılar bu kelimeden medet umarken daha yardım istiyecek, kendilerini kuratracak vesait göndermelerini yalvaracaklarken, hat gene bozulmuştur.. O gece fırtınanın şiddeti yüzünden Erdekten imdat gidememiştir.

Gülnihal niçin gitmedi?

Bandırmada bulunan Gülnihal vapuruna zelzele mıntakasına gitmesi söylendiği halde kaptanın idareden emir almadan gidemiyeceği cevabını verdiği yerinden bildiriliyor.

Bütün geceyi korku ve heyecan içinde geçiren halk, ertesi gün tekrar muhabere temin edilince bu sefer:

'.Aç ve susuz kalıyoruz, imdad!...,,

Diye sızlanmağa, yardım istemeğe başlamışlardır.

Kaptan Kara Mehmedin idaresindeki erzak yüklü motör fırtına devam ettiğinden Boğazı geçememiştir.

İmdad gecikince..

Bütün bu haller zelzelede yaralananlarla beraber yarasız kurtulanların da hastalanmasına sebeb olmuştur. Zelzeleden bir hafta geçtiği halde yaralılar tedavi edilememiş, yağmur altında kalanlar da soğuktan hastalanmışlardır.

Şimdi yaralıların tedavisine başlanmıştır.

Zelzeleler esnasında iki ihtiyar ölmüştür.

Karabiga Hilâliahmer Cemiyeti tarafından bir zat, soğan ve kibrite varıncaya kadar bütün erzakı aç kalan yurttaşlara yetiştirmiş, dört yüz kilo ekmek te getirmiştir. Zelzele esnsında yedi evden yangın çıkarak yanmıştır.

Korkudan doğurmuşlar

Zelzele gecesi Yıldırım ve Barıkai zafer motörlerine sığınan iki gebe kadın, o telâş arasında doğuruvermişlerdir. Çocuklar da, anneleri de sağdır.

Nereleri yıkıldı?

Nefsi Erdekte çatlamıyan bir kârgir bina yok gibidir. Bir kaç ev tamamen yıkılmış, bir çokları da oturulamıyacak vaziyete gelmiştir. Büyük ilkmekteb çok derin bir surette çatlamıştır. Burada nüfusça zayiat yoktur.

Adalarda ve mülhakatta 15 - 20 kadar ölü ve bir çok da yaralı vardır. Henız esaslı bir araştırma yapılamamış ve bir rakam tesbit edilememiştir.

Şimdiki vaziyette maddî ziyan yüz binlerce lira raddesinde olduğu tahmin edilmektedir.

Marmaradaki konserve fabrikası ve bir çok şarab ve balık mağazaları yıkılmıştır.

400 — 500 hane kadar olan Marmara nahiyesi, 6 — 7 ev müstesna, kâmilen, 200 hane kadar olan Marmara adasında Gündoğdu köyü kâmilen, Şnarlı kâmilen, Asmalı kâmilen, Paşalimanı bir kaç ev müstesna kâmilen ve ayni adada Vori, köyünden telefonla bildirildiğine göre kâmilen Avşa adası bir kaç ev müstesna kâmilen, Ekinlik, Palatya, Arablar kısmen yıkılmıştır.

Bundan başka Kapıdağ yarımadasında Rutya, Hetek, Kouya köylerinde oldukça hasarat vardır. Bu yerlerde yıkılmıyan binalar da oturulamıyacak bir haldedir.

Hilâliahmer yardımlarınızı kabul ediyor

Marmara zelzelesi felâketine uğrayan yurttaşlarımızı açlıktan ve açıktan kurtarmak maksadiyle yapılan para yardımlarını İstanbul Hilâliahmer cemiyeti kabul etmektedir. Dün Hilâliahmer reisi General Ali on lira teberrü etmiştir. Balatta Millî sinema sahibi Bay Tahsin beş yüz kuruş, Balat karakol komiseri Mahmud yüz kuruş vermişlerdir.

İstanbul Erkek lisesi talebeleri de bu yer sarsıntısında evleri yıkılan ve aç kalanlara yardım için aralarında otuz lira otuz kuruş toplamış, İstanbul Hilâliahmer merkezine vermişlerdir.

Felâket görmüş yurttaşlarımızın yardımına koşanlar var olsunlar.

Ayvalık, 13 (A.A.) — Marmara adaları ve Erdek çevresi yer sarsıntısı felâketzeldelerine Ayvalıktan ikinci parti yardım olarak 150 lira, Balıkesir yardım komite riyasetine gönderilmiştir.

Felâketzedelere yardım teberrüatı devam ediyor.

Vapurlar uğrıyacak

Deniz yolları işletmesi Marmara adasındaki zelzeleden müteessir olanlara yardım etmek üzere vapur seferlerinde bir değişiklik yapmış ve Bandırma seferlerini yapan vapurların gelib, giderken Erdeğe de uğramasını temin etmiştir.

Zelzele hâlâ devam ediyor

Erdek, 13 — Marmara adaları ile son zelzele mıntakasında bu gün ve bu gece hafif uğultularla beraber on sarsıntı daha duyulmuştur.

Felâkete uğrayan dört ada üzerindeki on dört köyün her ihtiyacını temin ve irtibatını tanzim etmek için küçük bir vapura veya bir istimbota ihtiyaç vardır.

Mevcut kayıklar bu işi görmeğe kâfi gelmiyor. İstanbuldan nakil vasıtası bekleniyor.

KURUN'un Edebî Tefrikası: 7

Mehmedin Karısı

Yazan: Selâmi Izzet Kayacan

Daniş, teessürünü yenmeğe çalışarak tekrar odada dolaşmağa başlarken, içeri Memedle Suzan girdi. Arkalarından Salimle Ekrem de geldiler.

Daniş Memedi öptü:

— Çok senelere yetişin!..

İkisinin de gözleri yaşarmıştı. Ekrem onlara baktı, omuz silkti, Salime:

— Bu heyecanı lüzumsuz bulmiyor musun? dedi.

— Hayır..

— Öyle olsun.. Ben de insan severim amma, gözlerim yaşarmaz....

Memed:

— Çocuklar dedi, henüz ortalık kararmadı, size (Kadınımın hülyası) nı göstereyim.. Daha bitmedi amma, bir fikir edinirsiniz..

Tablonun üstündeki örtüyü kaldırdı.. Ekreme sordu::

— Evvelâ sen fikrini söyle..

Ekrem, kaşlarını çatarak resmin önünde durdu.. Bir müddet dikkatle baktı.. Hepsi susuyordu.

— Evet... . Gene karının bir portresi.. Bu çok benziyor.. Ateşin gözler.. Titreyen dudaklar... Mağrur tavır..

Bir tabloya, bir Suzana bakıyordu:

— Tıpkı benziyor...

Salim yarım bir sesle:

— Canlı, dedi..

Ekrem devam etti:

— Evet... Eğer satarsa pahalıya satar... .

Memed Ekremin omuzunu okşadı:

— Siz de muhakak alay edecek bir söz bulursunuz...

— Hayır, alay değil, gayet ciddî söylüyorum..

— Sen ne fikirdesin Daniş?.

— Bana kalırsa en muvaffak eserin.....

Birdenbire Memedin yüzü somurttu:

— Tuhaf şey, dedi, burası dumanlı... Mutafaktan duman mı geliyor?.

— Hayır... .

Memed biraz sarardı:

— Neyse.. Evet Daniş, ne diyordun?. Yapacak tenkidin var mı?

— Belki bulunur..

— Memnun oldum . .

— Şu sağ kolun pozu.. Şurası... Görüyor musun?.

— Neresi? .

— Şurası işte....

Daniş eliyle gösterdiği yeri işaret etti. Memed baktı... Mırıldandı:

— Sağ kol mu?. Suzan elektriği yak, bir şey görünmiyor.

Salim işi anladı:

— Eyvah!.. Dedi.

Daniş, Memedin bileğini sıktığını hissetti ve endişe ile sordu:

— Nen var?.

Ressam acı acı inledi:

— Görmiyorum.. Görmiyorum..

— Ne diyorsun Memed!..

Memed, tablosunun önüne diz çöktü....

Suzan Salime sokuldu... Usulca fısladı:

— Kör oldu değil mi?.

Biran bakıştılar... Salim başını iğdi:

Ekrem içinden söylendi:

— Bu sene de muvaffak olamıyacak!..

— 2 —

Ilık bir Mayıs günüydü.. Bir gün evvel yağan yağmurun beyaz bulutları gökte uçuşuyordu..

Adanın Âşıklar yolu... Marmaraya karşı, taraçayı andıran bir çamlık... İki kişi, kolkola yürüyorlar. Taraçaya yaklaşıyorlar.. Bir çamın altında oturuyorlar.. Arkalarında sık çamlık.. Havada reçine ve dağçiçeği kokuları..

— Konuş Salim.. Anlat... Sesini duymak hoşuma gidiyor.. Kaç gündür yağmur yağıyor... Bugün bahara kavuştuk, kanım ısındı..

Mehmedin karısı 2

(Arkası var)

ÜLKEMİZDE

Çorumda kış ve bayram

Halkevi avcılık sporunu canlandırıcı tedbirler almalıdır!

Çorum, (Hususî) — Onceden yazmıştım; Çorum, bucaklarında kış belirdi diye.. Kar, o, kadar çok ki, ilk hamlede yarım metreyi buluverdi..

Kar, yağarken, türlü trülü, orunçlu orunçlu, duyumlar, kulaktan kulağa çınlayıveriyor. Kentin yönlerinde sürü sürü, aç kurtlar türemiş, adamın birisini parça parça, etmişler.. Yollar kapanmış, posta gelememiş say sayabildiğin kadar..

Yüreğim çarpa parça, yön yön koşuyorum, ne aslı var ve ne de astarı.. Bu, korkulu duyumları iletmekten, ne kıvanç duyarlar, anlamam?.

* * *

Karın en güzel eğlencesi avlanmak. Fakat, ne yazık ki, Çorumda avlanmak, bir metod biçiminde değil, gelişi güzel yapılıveriyor.

Halkevi spor kolunun bir sürek avı kurmağa öncülük etmesini umardık.. Bu, çoktandır, durgun, bakımsız görünen Çorum, sporu için büyük bir canlılık ve muştu olacaktı.

* * *

Her yerde olduğu gibi, Çorumda da bayram çocukların.. Fakat Çorum, çocuklarının bayramdan yana şansları yok..

Atlı salıncaklara, tel kayaklara, döner dolablara, çeşid çeşid, eğlencelere iç acısı çekiyorlar, takur, tukur, atlı arabalara binip kafa şişirmeği avunmak sanıyoriar..

* * *

— Eyvah.. gene mi yandıkkk???...

— Eyvah, eyvahhhhhh.....

Merakla, orunçla yönlerime bakınıyorum. Hani, işin şaka götürür yeri yok, bayram, bu... Kafaları dumanlıyanlar, acunu dümdüz görüyor, "Eğerci dağlarının ak ak, olan doruklarını biz yarttık!„ diyorlar..

Eklemekte ister ki, Çorumun değerli koruyucuları, külhani nesnelere göz kırptırmıyorlar..

Kıyak bir piyango yoludur bulmuşlar. Cincik, boncuk toplu, topsuz iğne, mendil, çorab, teneke yüzükler, dakikaları saat gibi aşan saatler, bir de afili mızıka! işte size zengin ikramiyeli piyango..

Gözlerinin bebekleri fıldır fıldır dönen bir adam, yüzünde boncuk koncuk olan terleri bir tevive sile sile, boğuk boğuk çırpınıyor:

— Eyvah gene mi yandık..

Abayla bakıyorum, bu, adamcağız neye yanıyor böyle diye..

Yanan tutuşan yok ama, kabak zavallı 5 kuruşun başında patlıyor..

* * *

Düşünüyorum da, başkalarına değil, kendi kendine soruyorum:

— Belli ki, bu, dalavereli işi görenler yok, iyi ama, beş kuruşun ne günahı var?

Cevdet Kaykal

Şebinkarahisarda C.H.F. toplantısı

Ş. Karahisar, 13 (A.A.) — 11 sonkânunda toplanan kazamız fırka kurultayı Bay Mustafa Sabuncunun başkanlığı altında nizamnamenin geregince bitirilmiş ve yedi kişi idare heyeti üyeliği, altı kişi de vilâyet kurultayı murahhaslığına seçilerek fırka vilâyet başkanlığına bildirilmiştir

İzmirde ruam savaşı bitti

İzmir, 13 (A.A.) — Vilâyetteki ruam savaşı bitmiştir. İzmirde 32, Dikili kazasında 21 ve diğer yerlerde 4 beygir ruamlı oldukları için öldürülmüştür.

Sahiplerine verilecek tazminat için baytar müdürlüğüne para gelmiştir. Yakında dağıtılacaktır.

Savaş yapılan kazalarda hastalık nisbeti yüzde sekizdir. Önümüzdeki yıl baytarsız kazalarda da ruam mücadelesi açılacaktır.

Kiliste yağmurdan 30 ev yıkıldı

Kilisde 25 gündenberi yağan yağmurun fasılasız devamı yüzünden otuza yakın ev, dükkân ve fırın yıkılmış ve iki kişi enkaz altında kalarak ölmüşlerdir.

Yağmur ekinler için çok faydalı olmuştur. 5-6 senedenberi devam eden kuraklıktan müteessir ve mutazarrır olan zürraın yüzü gülmüş, buna mukabil bir kısım fakirler yersiz, yurdsuz kalmışlardır. Eylûl iptidasından bu güne kadar yağan yağmurların mikdarı 40 santimetreye yaklaşmıştır.

Seçim

Birçok yerlerde başlanıldı

Kastamonu, 13 (A.A.) — Yapılan yoklamalardan sonra vilâyet içinde 129 u kadn, 709 u erkek olmak üzere 838 ikinci seçici namzedi tesbit edilmiş ve seçime başlanılmıştır.

İkinci müntehib seçimi vilâyetin her tarafında ayın 20 sinden evvel bitirilecektir.

Zonguldak, 13 (A.A.) — Zonguldak vilâyeti dahilinde ikinci müntehib intihabatı tamamen bitmiştir. 157.211 müntebih evvelden 123.933 müntehib reye iştirak etmiştir.

Reye iştirak edenlerden 66.114 ü kadın, 57,819 zu erkektir.

İntihab günlerinde havanın karlı ve fırtınalı olmasına rağmen intihabata iştirak nisbeti yüzde yetmiş dokuzu bulmuştur.

Fırka namzedi olarak seçilen 773 ikinci müntehibten 130 kadın 643 ü erkektir.

Karaköse, 13 (A.A.) — Saylav seçimi için Vali Bay Imad'ın reisliğinde toplanan teftiş heyeti ateşli bir çalışmadan sonra bütün hazırlıklarını bitirmiştir.

16 sonkânunda ikinci müntehib seçimine başlanacak ve üç günde bitirilecektir.

Sıvas, 13 (A.A.) — Saylâv eçimi hazırlıkları tamamen bitmiş nihayet üç gün içinde bitirilmek üzere ikinci müntehiblerin seçimine başlanmıştır.

Bolu, 13 (A.A.) — Saylâv seçimine esas olan ikinci müntehib nazmetleri için yapılan fırka yoklamaları bitti.

Vilâyet dahilinde 555 ikinci müntehib tesbit edilmiştir. Bunlardan yüzde on sekizi kadındır.

İntihaba yarın başlanmak üzere hazırlık yapıldı. Vilâyet adına yedi saylav çıkacaktır.

İzmir, 13 (A.A.) — İzmir kazasiyle mülhakatında ikinci seçmeler başlamıştır.

Vatandaşlar havanın yağmurlu ve fırtınalı olmasına rağmen reylerini kullanmağa başlamışlardır. Seçim ayın 18 inci akşamı bitecektir.

Siird'de atlı spor

Siird, 13 (A.A.) — Halkevi Atlısporcularından bir grup valinin başkanlığına bir gezinti yapmışlardır.

Orta mekteb ve liselerde yoklama usulleri

Kültür bakanlığı tarafından çıkarılan talimatnameyi aynen vermiye başladık

— 6 —

Madde 88 — 87 nci maddeye göre olgunluk yoklamalarına girip de muvaffak olamıyanlar otuz bir yaşını bitirip otuz iki yaşına basıncıya kadar bir defa daha olgunluk yoklamalarına girebilirler. Ancak bunların bütün ders gruplarından yeni baştan yoklamaya girmeleri mecburidir. Bu gibilerden ister Haziranda ve ister Eylûlde yeniden yoklamaya girmiş olanlar ilk girdikleri devrede muvaffak olamadıkları veya girmedikleri ders gruplarının yoklamalarına ertesi devrede girebilirler.

Bu devrede bir ders grubundan bile olsa muvaffak olmıyanlar ve yahut yoklamaya girmiyenler artık olgunluk yoklamalarına girmek hakkını kaybederler.

Olgunluk yoklamasının sonunda yapılacak işler

Madde 89 — Olgunluk yoklamasının bitmesinden en geç on gün sonra, neticenin yoklamalara girenlere bildirilmesi gerektir.

Olgunluk yoklaması komisyonunun işi, yoklamaların bitmesi ve notların bildirilmesi ile sonuna erer.

Komisyon, yoklamaların nasıl geçtiğini, alınan verimi, göze çarpan işleri olduğu gibi bildirmek üzere, hep birlikte bir rapor yaparak yoklamaların bitmesinden en geç on beş gün sonra Maarif Vekâletine gönderir.

Her yıl olgunluk yoklamalarının yoklama kâğıtları, listeleri ve belgeleri bir dosya içinde lise idaresinde saklanır.

Talebe olmayanların yoklamalara alınması

Madde 90 — Muntazam ve müsellel bir tahsil görmedikleri halde vazıyetleri bu talimatname hükümlerine uygun olanlar ortamektebi veya liseyi bitirme yoklamalarına kabul olunurlar.

Madde 91 — Ortamektebi ve liseyi bitirme yoklamalarına girmek istiyenler, her yıl Nisan ayı içinde bir dilek kâğıdı ile Vekâlete müracaat ederler.. Dilek kâğıdına şu belgelerin iliştirilmesi gerektir:

a) Hüviyet cüzdanının tasdikli sureti,

b) Ilkmekteb şehadetnamesinin tasdikli sureti.

c) Namzedin hangi mekteplerde hangi sınıfa kadar neler okuduğunu, hususî tahsil görmüşse kimlerden ve ne derece tahsil gördüğünü, mektebe gitmediği yıllarda nerelerde bulunduğunu ve hangi işlerle uğraştığını gösterir bir sicil fişi,

d) Yeni çıkarılmış bir fotoğraftan dört tane.

Madde 29 — Ortamektebi bitirme yoklamalarına girmek isteyenlerin yaşlarının on sekizden küçük ve yirmi dörtten büyük olmaması gerektir.

Liseyi bitirme yoklamalarına girmek istiyenlerin yaşları yirmi ikiden küçük ve otuz ikiden büyük olmamalıdır.

Madde 93 — Ortamektebi bitirme yoklamaların a girmek isteyenlerden bir müddet Ortamektebe devam etmiş olanlar, sınıf arkadaşları mektepden çıktıktan ancak bir yıl sonra ortamektebi bitirme yoklamalarına girebilirler.

Madde 94 — Liseyi bitirme yoklamalarına girmek isteyenlerden bir müddet liseye devam etmiş olanlar, sınıf arkadaşları mektebten çıktıktan ancak bir yıl sonra liseyi bitirme yoklamalarına girebilirler.

Madde 95 — Ortamektebi veya liseyi bitirme yoklamalarına girmek için müracaat edenlerin evrakı Maarif Vekâletince gözden geçirilir, lâzım gelen araştırmalar yapılır. Namzedlerin dilekbu talimatname hükümlerine uygun görülürse yoklamalarının hangi mektebe yapılacağı tayin olunur. Bunlara fotoğrafları ve başka belgeleri o mektebe gönderilerek yoklamalarının yapılması emredilir. Namzedlere de o yolda cevab verilir..

Madde 96 — Ortamektebi veya liseyi bitirme yoklamalarına dışardan girmelerine müsaade edilenlerin yoklamaları ortamekteplerde ve liselerde mektebin asıl talebesile birlikte yapılır. Ancak bu gibiler, yazılı yoklamalara girmezler, yalnız sözlü yoklamaya alınırlar.

Madde 97 — Ortamektebi bitirme yoklamalarına dışarıdan girenlerin son sınıfın sözlü yoklamasında tam yoklamalı ders grubundan aldıkları not sınıf geçme notu sayılır.

Liseyi bitirme yoklamalarına dışardan girenlerin son sınıfın sözlü yoklamasında tam yoklamalı ve bir yoklamalı derslerin her birinden aldıkları not sınıf geçme notu sayılır.

Madde 98 — Ortamektebi bitirme yoklamalarına dışardan girenlerin yoklamalarda muvaffak olmuş sayılmaları için tam yoklamalı her dersten ve bir yoklamalı ders grubundan en az üç (orta derecede) not almaları şarttır.

Madde 99 — Liseyi bitirme yoklamalarına dışarıdan girenlerin bu yoklamalarda muvaffak olmuş sayılmaları için tam yoklamalı veya bir yoklamalı derslerin her birinden en az üç (orta derecede) not almaları şarttır.

Madde 100 — Ortmektebi veya liseyi bitirme yoklmalarına dışarıdan girenlerin Haziran devresinde sözlü yoklamada bir veya iki ve yahut üç dersten üçten aşağı not alanlar Eylûl devresinde yapılacak bütünleme yoklamasına kalırlar. Bu devrede bütünleme yoklamasına girmiyenler ve yahut girip de muvaffak olamıyanlar, ortamekteb veya lise diploması alamazlar.

Madde 101 — Orta mektebi bitirme yoklamalarına dışarıdan girip de 100 üncü maddeye göre diploma almağa muvaffak olamıyanlar yirmi beş yaşına bitirinciye kadar bir defa daha ortamektebi bitirme yoklamalarına yenidan girebilirler. Bu gibiler 96, 97, 99 ve 100 üncü maddelere göre yoklamalara girerler.

(Arkası var)

KURUN'un Millî Romanı: 68

Kurşun Yarası

Burhan Cahit Köroğlu

— Evet... .

Gözleri karşı sırtlara çevrildi.. Yirmi yıl geçtiği halde üstünde ot bitmiyen yalazlanmış bir dağ tepesini gösterdi:

— İşte şu kıraç tepe...

Ve sonra anlattı!

— Orada bir gecede bir fırka eridi...

Mırıldandım:

— Evet, yirminci fırka!..

(Ergin) in fırkası..

Eski ihtiyat zabiti düz bir meydanda hayal gibi okunan bir yazıyı gösterdi:

— Görüyor msunuz: (18 Mart 1915)....

Bütün gözler bu, biribiri üstüne yığılan dağ tepelerine dikildi:

Gönüllerin duasını dinler gibi bütün ağızlar susmuştu.. (Sakarya) nın çarkları bir dakika için işlemedi.. Bu tepelerde yatan elli bin Türk gencinin ruhu etrafımızı sarmış gibi....

Burada tabiat bile yediği kurşunlardan, içtiği kanlardan rengini değiştirmişe benziyor.. Yerden fışkırmağa alışmış çalılar, otlar bile sersemlemiş gibi...

İhtiyat zabitinin parmağı kıyılardaki bir binayı gösterdi:

— Hastane!..

Beyaz.. Bütün beylik binalar gibi çok pencereli, hangar gibi bir yer... .

(Ergin) in hatıra defterinde geçen hastahane... Kolunu burada kesmişler...

İhtiyat zabiti anlattı:

— Çanakkale muharebeleri devam ederken bu hastahane bir mezbahaya dönmüştü.. Her gün binlerce yaralı giriyor.. Binlerce ölü çıkıyor.. Operatörler kangren olmuş, kol bacak kesmeğe yetişemiyor... Sıhhiye çavuşları kasab gibi çalışıyorlardı..

İhtiyar, posbıyıklı bir yolcu söze karıştı:

— Bugün sokaklarda gördüğümüz malûllerin çoğu Çanakkale kurbanlarıdır... Hiç bir harb cephesi Çanakkale kadar kanlı olmamıştır..

İhtiyat zabiti bunu izah etti:

— Dar bir yer.. Çok zaman düşmanla on metre aramızda kalırdı. Yerden, havadan, denizden ve yer altından ateş fışkırıyordu..

(Ergin) in sesini işitiyorum sandım...

O da böyle söylerdi..

O yarım kolu ile Sakarya ve Dumlupınar muharebelerine de karışmıştı... Oralarda silâhla harbetmemiş, fakat ordunun içinde çalışmıştı..

Onları anlatırken Çanakkaleyi hatırlar ve tıpkı bu ihtiyat zabitinin söylediklerini tekrar ederdi...

Belki de öyledir..

Bence Çanakkale, Sakarya, Dumlupınar, Sarıkamış; ve adı ne olursa olsun her savaşı sonuna verimi ve zararı ile ölçmek gerek. Bana öyle geliyor ki Çanakkale, Sakarya ve Dumlupınar Türkün yalnız kendi şerefi, kendi top

İSTANBUL SEMTLERİNİN TARİHİ

Yazan: Niyazi Ahmed Okan

Tefrika No. — 32 —

Edebiyat yaratan ölüler

Üstad Ekrem, Pirayenin gömülüşünü şöyle anlatıyor:

" Ah... Hiç unutmam: Sonbaharın en lâtif günlerniden biriydi .. Seni bir kayığa koyduk.. Gezmeğe götürür gibi Küçüksu köşkünün yanına çıkardık.. Oradan yürüyerek derenin sağ cihetine geçtik. Ufak kabristana dahil olduk. Neyyiri âlemin cuşacuş olan ziyası her şeye galebe etmiş, tabiati heyetiyle derin bir sükûn ve sükût içine düşürmüş.. Hava cereyandan, derya telâtumdan kesilmiş idi. Lâkin kabristanın içindeki hal gene başka idi: Cihan ne kadar nur içinde gülerse, orası o derece rengi iğbirar içnide nümayan idi.

Bir tepecik üzerinde kazılmış mezarın içine tabutunu koyduk .. Üzerine atılan iki üç kürek toprak vahimemde büyüdü, büyüdü, bir dağ şeklini aldı.. O dağ yükseldi, yükseldi, nihayetine göz erişmez derecede büyüdü.. Seninle aramızda peyda olan bu seddi haili sandım ki, tecessüm etmiş ebediyettir!..,,

* * *

Bu mezarlıkta, Üstadı Ekremin Emcedi de gömülüdür. Emced insaniyetin en zavallı mahlûku idi. Baba, sabi iken gömdüğü (Piraye) ile onu mukayese ederken: "O, dünyayı görmeden gitti.. Bu, dünyayı bilmeden gidecek!..,, diyordu..

Emced sakattı, kamburdu, konuşamazdı.. Babası, onu hiç bir şeyle tedavi edemedi. Çünkü Emced tedavi edilemezdi.. Onun nasibi dünyayı görmeden gitmekti ve öyle gitti..

İnsanlığını, aklını, şuurunu, gencliğini, her şeyini, hattâ saadetini yerde arıyormuş gibi; kambur büyüyüp bir şey bulamadan gözleri toprakta, toprağa giren Emcedin ağzından yüreği yanık baba, yanık şiirini söyledi.. İşte bu şiirden de bir kaç parça:

Zair oku kitabei sengi mezarım
Gör sureti tecellii nabahtiyarımı
Bir dai bidevaya beni kıldı müptelâ
Bir dai bideva ki, giderdi huzurumu
Mahvetti kabiliyeti fikrü şuurumu
Bir dai bideva ki, alıp natıkıyetim
Alâmını bırakmadı takrire kudretim

Talisiz üstad Ekremin gözyaşları döktüren çocuklarının mezarları

Bîmeşiyü nuthu bîhareket haru bî medar
Bîgîryei teessürü bîhanden mesar
Aşrin sene esiri firaş oldum inledim
Yareb nedir, nedir bana bildir kabahatim
Badii illetim, sebebî züllü hilkatim
Bir bî günaha bunca azabu eziyyetin
Elbette ecrini verecektir âdaletin
Destimle eyleyüb kefenim şöyle çâk çâk
Dergâhına yetişmek içün zaru giryenâk
Göstermek üzere ben dahi bir kerre kametim
Mevkufu intizarı kıyamı Kıyametim

Üstadı Ekrem, Emced için çok üzülüyordu.. Vicdan azabı duyuyordu.. Öldükten sonra şu satırlarla teselli bulmak istemişti:

"— Ah! Emced!.. Bilirsin.. Allah da bilir ki ben senin tedavinde kusur etmedim... Bilirsin ki ben seni kardeşin Nejattan aşağı sevmedim.. Betbahet çocuk!..

. . . . . .

Seni kurtarmağa çok çalıştım .. Fakat sâyim hep boşa gitti.. Yaşıyorsun, fakat yaşadığından bîhabersin.. Gölgede yetişmiş, her türlü feyizden mahrum bir ağac gibi yaşıyorsun.. Senin için bu gözler çok yaş döktü.. Senin için bu kalb çok sızladı.. Senin için bu beyin çok sıkıldı!. Fakat bugün öyle değil... Ah! Bu da bizim aczimizden geliyor: Bir hale ebedî ağlıyamıyoruz.. Çünkü ilelebed ağlıyacak halimiz çok.. Senin halini düşünmek on sekiz senelik acıları derhatır etmektir.. Buna beynimin, kalbimin tahammülü kalmadı.. Onun için senden kaçıyorum.,,

(Arkası var)

Türkiye, Balkan devleti sayılamazmış !

Bulgarların Balkanlar sıyasasında yaymak istedikleri garib düşünceler

Yugoslavyanın dahilî siyasetinin inkişafı alâka ile takib edilecek olursa orada son zamanlarda birtakım fikir cereyanları hâsıl olduğu görülür. Bu cereyanlar siyasada, Yugoslavyanın tekâmülünde ve hattâ Balkanlar tarihinde her halde bir rol oynıyacaktır. Yugoslavyada, öldürülen Kral Aleksandr tarafından zeminleri hazırlanmış olan millî teşekküller o suretle yerleşmişler ve kendilerine siyasî bir kıymet verdirmeğe başlamışlardır ki bu sayede umumî siyasetteki istediklerini her hangi bir Yugoslav hükûmetine kabul ettireceklerine şüphe yoktur.

Bu millî teşekküller Kral Aleksandr zamanında Belgratda kurulan yeni Balkan enstitüsü ile sıkı bir surette münasebettedir.

Bütün Balkanlarda ilmî tetebbüler yapmak gayesini takib eden bu enstitü senede iki defa "Revue İnternationale des Etudes Balkaniques,, namında üç yüz sayıfadan fazla büyüklükte bir mecmua çıkarmaktadır.

Millî Yugoslav teşekküllerinin büyük Yugoslavyaya ve bütün Balkanlara şamil bir siyasî proğram takib ettikleri bu mecmuanın mündericatından anlaşılmaktadır. Bu proğrama bakılacak olursa Balkan milletlerinin cevherini Yugoslavya ve Bulgaristan teşkil etmektedir. Bu iki Slav devlet için Belgrad, merkez kabul olunmaktadır.

Bununla beraber Balkanlar haricinde kalan diğer siyasî nüfuzlar ayrı tutulmak şartiyle bütün Balkanların mümkün olduğu kadar bir tutulması düşünülmektedir .

Bahsettiğimiz mecmua Zağreb Üniversitesi profesörlerinden Skok ile Belgrad Üniversitesi profesörlerinden Budimri'in riyaseti altında çıkarılmaktadır.

Geçenlerde ilk çıkan mecmuada bu profesörler tarafından yazılan makalelere bakılacak olursa profesörler "Balkanlar, Balkanlılarındır!,, nazariyesini büsbütün başka bir esasa göre tetkik ve telâkki eylemektedirler.

Bu esas Balkanlarda beş asır sürmüş olan Türk idaresidir.

Balkanların Balkan haricinde kalan devletler tarafından, meselâ eski Roma devrinde olduğu gibi, bir tutulmasında Balkan için büyük bir tehlike görülmekte ve bu tehlikeye karşı şiddetle mücadele edilmesi lâzım geldiği söylenmektedir. "Fakat Türkler, bütün Balkan milletlerini ayni siyasî ve içtimaî şartlara bağlı bulundurduklarından, o milletlerin düşünce tarzlarında müvazene hâsıl olmasına tesirli bir surette çalışmış oldular.,, denilmektedir.,, Türk idaresinin iyi bir tarafı da Türklerin, diğer bir çok Avrupa devletlerine zıd olarak milliyetleri mahvetmeğe çalışmamış olmalarıdır. Burada misal olarak İtalya gösterilmekte ve İtalyanların Tirolda takib ettikleri İtalyanlaştırmak hareketinde İtalyan olmıyan mezarları bile kaldırmaktan çekinmedikleri söylenmektedir.

Yugoslavyada görülen millî hareket en ziyade İtalyanların emperyalizm siyaseti aleyhindedir. 19 Mayısta Sofyadaki hükûmet darbesi üzerine iktidar mevkiine geçen Georgiyef hükûmeti, çalış-

Balkan hükûmetleri 2 maya başlayalıdanberi Bulgaristanda da yeni bir millî cereyan görülmektedir.

Yalnız Bulgarlar, Balkanlar ve Balkan devletleri için daha dar bir hudud çizmektedirler.

Bu cereyan Bulgaristandaki Sveno grubu tarafından idare edilmektedir. Bulgar milliyetçilerinin fikirlerine göre bugünkü Türkyie artık bir Balkan devleti sayılamaz, Türkiye Cümhuriyeti Asyada yaşıyan bir Akdeniz devletidir. Bütün Balkan devletleri Türkiyesiz bir Balkan birleşmesi olamıyacağına kanaat getirmişken ve Balkan misakı bunu pekâlâ isbat ederken Bulgarların böyle düşünmelerine hayret etmemek lâzım gelir.. Çünkü Bulgarlar hâdiselerden, felâketlerden ders almak istemiyen ve inatçılıkta devamı tercih eden bir millettir. Hattâ Bulgarlar Balkan işlerinde daha ileri giderek Yunanistanın da bir Balkan devleti olduğunu ulu orta kabul etmek istemiyorlar ve Romanya esasen kendisini Balkan devletlerinden saymadığından, Balkanlarda Yugoslavya ile Bulgaristandan başka yalnız Arnavutluk bulunduğunu ileri sürüyorlar. Hattâ Arnavutluğun İtalyan nüfuzu altında olmasından dolayı onu da haric bırakmak istiyorlar.

Son zamanlarda birleşen Yu-

(Lûtfen sayıfayı çeviriniz)

---

rağı için dövüştüğü savaştır. Çanakkalede elli bin Türk genci toprak olmuştur..

Bu elli bin Türk çocuğunun geride bıraktığı yüz elli bin ana, baba, sevgili ve evlât var. Onlardan biri de benim.. Benim kızımdır.. Fakat şu andaki duygularımı yokladığım zaman kendimizi hiç de yetim ve zavallı bulmıyorum..

Fakat burada aldığı kurşun yarasını yarım ömrünce sürüklerken çektiği istırabı, gördüğü alâkasızlığı düşündüğüm zaman içim sızlıyor. O zaman bu kıraç tepelerde yatan elli bin silâh arkadaşına gıpta ediyorum.. Onlar hiç olmazsa bugün iğreti, yalan ve yahut candan ne olursa olsun uzak ve yakın bir dua ve saygı görüyorlar. Sağ, fakat sakat kalsalardı acaba (Ergin) inkinden daha rahat bir hayata mı kavuşacaklardı..

Sakaryanın çarkları işledi.

Bacanın yanından beyaz bir duman yükseldi ve kalın düdük sesleri bugün bomboş görünen bu ot bitmemiş dağ yamaçlarına sarılıp geri geldi..

İhtiyat zabiti içini çekti:

— Kalanlar mı mes'ud, ölenler mi bilinmez ki?!..

Bu, ölenlerin arkasından her zaman söylenen bir kılişedir.

Fakat hayat o kadar lezzetli, öyle çekicidir ki hiç kimse o gıpta ettiklerinin yanına istiyerek gitmez...

Vapur Marmaraya girerken biraz evvel gözleri dolduran yaslı sis dağıldı.. Tutulmuş gibi susan diller çözüldü.. Elemli, mukaddes hatıraların izini belli etmek için buruşan yüzler düzeldi.. Kamarama inerken vapurun salonunda gramofona konulan plâkın:

— Rumba da rumba, rumba!..

Diye iğrenc, kötü, cıvık bir hava tutturduğunu işittim. Daha ileriden nefis kızartma kokuları geliyor, yemek salonunda hazırlıklar başlıyordu.

Hayat tatlıdır.

Ben, Ege kızı Aysel, içinde bir yudum neşe, bir damla sevinç olmayan acı ve heyecan dolu ömrümün bu on bir yıllık macerasını yazdığım defterimi Çanakkaleden geçerken yırttım.

Bu akşam İstanbuldayız.

Bu elem dolu hayatı Türk topraklarında daha binlerce eşi ve benzeri olan bu macerayı okuyanlar arasında belki bunun yazılmağa bile değeri olmadığını iddia edenler bulunur.

Onlara diyebilirim ki bu binlerce eşi, benzeri olan hayat parçasını bir romancı eline vermek bu hatıraları saklamak için değil, bundan sonraki nesilleri harb kahramanlarına, harb sakatlarına karşı daha şefkatli, daha merhametli alıştırmak içindir.

İçine hiç bir iğerti ve aykırı duygu düşünüş karıştırmadan yazdığım satırlarla bunu temin edersem bu kuru, dertli ömrümün yegâne zevki ve tesellisi olacaktır.

11 / 9 / 934
Aysel Ergin

* * *

Romanımın kahramanı yazılarını burada bitiriyor.. Bu satırlara bir kelime bile katmak onların samimiyetini bozacaktır sanırım.. Ben bu hazin macerayı anlatmak için bir bir hazırladım.. Bundan duyduğum kıvaç yeter..

Eimrgân: Gönül yuvası
Eimrgân: Gönül yuvası

14/1/1915
BURHAN CAHİD

Ekleme:

Roman kahramanı Bayan Z. B nin defterini almak üzere cuma ve perşembeden başka her gün beni görmesini rica ederim..

B. C.

Suda yürüyen gölge

— Japon Edebiyatından —

Onu bir gün göl kenarında tanımıştım.

Çok güzedli.. Sevimliydi..

Gözlerim gözlerine takıldı.

Durdum..

O da durdu..

Gözleri gözlerime takıldı.

Ben o zaman otuz yaşlarında, yakışıklı bir erkektim.

O, gönlümü yaralıyan ilk kadındı.

Onu, bir göl kenarında sevmiştim.

Yürüdü..

Ben de yürüdüm.

Koştu..

Ben de koşuyordum.

Seslendim:

— Benden mi kaçıyorsun?

Başını salladı..

" — Hayır..,,

Demek istiyordu.

Konuşmıyordu..

Konuşmadan koşuyordu.

Bana biraz gülümsememiş olsaydı, onu bir gölğe gibi peşinden kovalamıyacaktım.

O, gölün karşı sahilinde idi.

Ben beri tarafta..

Aramızda sessizce, akan bir nehir vardı. Beş metre genişliğinde bir nehir..

Biraz durdu.

Ben de durdum.

Gözlerim gözlerine takıldı.

Gözlerinin rengini yakından gördüm:

Kışın tepemizde dolaşan yağmur bulutlarından daha korkunçtu.

Tekrar haykırdım:

— Yıldırım asaçan gözlerini neden bana çevirdin? Kimsin... Nereden gelip nereye gidiyorsun? Neden cevap vermiyorsun?

Ellerini yüzüne götürdü..

Ve katılırcasına güldü.

Sonra birden başını önüne eğdi.. Cevap vermedi..

Somurttu.. Koşmağa başladı.

Atlayarak koşuyordu.

Ceylân bacağı gibi, ince, zarif bacakları ile öyle çabuk bir koşuşu vardı ki.. Onu artık suda yürüyen gölğesinden takib ediyordum.

Koştu.. Koştu.. Koştu..

Ceylânlar gibi koştu.

Düşmeden, yorulmadan.. Mütemadiyen koştu.

Onu kaybetmiştim.

Gülüşü kulağımda çınlıyordu:

— Budala! Suyun üstünde yürüyen gölğemi bile durdurmağa muvaffak olamadın! Arkamdan uyuz bir kedi gibi koşuyorsun! Haydi, kendine güveniyorsan, peşimden aslan gibi koş.. Beni tut.. ve kucakla!

Rüzgâr bu sözleri kulağıma fısıldarken, dizlerim titriyordu. Yorulmuştum. Onu kucaklıyamadım...

— "Ben bir uyuz kediyim.. Öyle mi?!,,

Diyordum.. Duruyordum..

Aslanlar gibi kükremek, dağları biribirine çarparak, onun gideceği yolları kapamak istiyordum.

Yumruklarımı sıkarak bağırdım:

— Her güzel kadın gibi, sen de güzelliğine mi güveniyorsun? Haydi, koş.. Durmadan koş..! Fakat, dinle! — Benim annem Şanghayın en güzel kadınıydı.. Prensler, önünde diz çökerek sürünürlerdi. Mikado bile annemin yıllarca peşinden koşmuştu. Bugün, o da ormanlardaki ağaçlar gibi ihtiyarladı ve nihayet bütün çiçekler gibi soldu.. Çirkinleşti. Elli yaşında, yüzüne bakılmaz bir hale geldi. Mağrur kadın.. Prenslerin kollarında gene güzel cariyeler.. Gök gözlü kadınlar.. Mikadonun koynunda gene uzun saçlı ve beyaz tenli dilberler yatıyor. Annem.. Oh.. Onu hiç sorma! İşte, yarın sen de onun gibi olacaksın.. Annem gibi olacaksın!

* * *

Gölğenin gözü, kulağı olur mu?

O artık beni görmiyor ve işitmiyordu.

Güneş battı..

Ve gölü kaplıyan gecenin korkunç ağzı, suda yürüyen gölğeyi yuttu.

Zavallı gölge!

Zavallı kadın!

Ve korkunç karanlıklar içinde kimsesiz kalan zavallı ben...

İSKENDER FAHRETTİN

TAKVİM

	Pazartesi 14 2 ci Kânun 9 Şevval	SALI 15 2ci Kânun 10 Şevval
Gün doğuşu	7.24	7.23
Gün batısı	17. 03	17,04
Sabah namazı	6	6
Öğle namazı	12.42	12.23
İkindi namazı	14.48	14.40
Akşam namazı	17.03	17,04
Yatsı namazı	18.40	18.41
İmsak	5.38	5.38
Yılın geçen günleri	13	12
Yılın kalan günleri	351	350

RADYO

Bugün

İSTANBUL:

18 Fransızca ders, 18.30 Dans musikisi, plâk, 19 İstanbul Halkevi Soysal Yardım şubesi namına doktor profesör Osman Şerafeddin Uludağ, 19.30 Haberler, 19,40 Solo ve ses musikisi plâk. 20 Yurdumuzu bilelim: Selim Sırrı Tarcan, 20,30 Gotama caz Bayan, C. H, Şan 21.15 Son haberler, 21,30 Bayan Bedriye Tüzün şan radyo caz ve tango orkestrası.

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.

18.35 Şarkılar, 18.50 Sözler, 19.15 Piyano (Fransız eserlerinden.) 19.45 Kadın, 20 Sözler, 21 Hafif musiki, 21,45 Haberler, 22 Eski konservatuvar talebesinin konseri, konferans, 23 Reklâmlar, 23,15 Dans.

823 Khz. BÜKREŞ, 364 m.

13 - 15 Gündüz plâk neşriyatı, 18 Hafif musiki, 19 Haberler, 19.15 Konserin devamı, 20 Üniversite, 20.20 Plâk, 20.45 Konferans. 21 Noel musikisi (Avrupadan gelen yeni plâklardan.) 21 Haberlerler.

841 Khz. BERLİN, 357 m.

18.30 Opera plâkları, spor. 19,30 Şarkı ve piyano musikisi, sözler, 20.20 Marşlar, 20,40 Aktüalite, haberler, 20.10 Solist bariton şarkıları, 23 Haberler, 23,20 Neş'eli, karışık konser.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.

18 Salon musikisi, 18.55 Hikâyeler. 19.30, Vagnerin "Die Meistersanger von Nürnberg,, isimli opera temsilini nakil, 24,25 Çingene musikisi. 24,05 Haberler.

TEPEBAŞI
ŞEHİR TIYATROSU
TEMSİLLERİ
Bu gece saat 20 de

Insanlık Komedisi
4 Perde
Yazan: H. Balzak
Çeviren: İ. Galib

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

Eski Fransız Tiyatrosunda
Bu gece saat 20 de

Delidolu
Operet: 3 perde
Yazan: Ekrem Reşit
Besteliyen: Cemal Reşit

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

22-1-1935 Salı akşamı
bir defa için
Bir Kavuk Devrildi

Bu gece

Nöbetçi eczaneler

Samatyada: Teofilos, Fenerde: Emilitiyadi, Şehzadebaşında: Asaf, Şehremininde: A. Hamdi, Karagümrükte: Arif, Aksarayda: Z. Nuri, Eminönünde: Hüsnü Haydar, Cağaloğlunda: Ubeyd, Küçükpazarda: Hüseyin Hüsnü, Lâlelide: Sırkı, Beşiktaşta: Ali Riza, Galata Doğru yolda: Merkez, Tünel başında: Mankoviç, Beyoğlunda İstiklâl caddesinde: Kemal Rebol, Osmanbeyde: Şark Merkez, Kasımpaşada: Yeni Turan, Halıcıoğlunda: Yeni Türkiye eczaneleri..

YENİ ÇIKTI
İlim ve Felsefe
Fiatı 30 kuruş
Tevzi yeri - VAKIT Matbaası

Kadınlar Adası!

Yazan: **Gerhard Hauptmann** — Dilimize çeviren: **A. C.**

71

Bir de tepeden tırnağa kadar bizim mahlûklarımızdan olduğunuzu kafanıza iyice yerleştiriniz .. Sizler baş aşağıya kadar, etinize, kemiğinize, vücudunuzdaki bütün uzuvlarınıza, beş hassanıza, kalbinize, ciğerlerinize, asabınıza, iliklerinize, adalelerinize, beyninize varıncıya kadar bizim eserimizsiniz.. Gene sizleri kendi içimizden yarattık. Sizleri taşıdık, yaptık, yakıştırdık, taktık takıştırdık, tırnaklarınızın ucuna varıncıya kadar her şeyinizi tamamladık.. Sizleri bu suretle meydana getirmeseydik, hayatımızdan hayat vermeseydik, damarlarımızı kendi kanlarımızla doldurmasaydık, siz bugün hiçten başka bir şey değildiniz.. Ey alev dağıtıcıları, bunları her vakit hafızanızda tutunuz! Sizleri yaratan mukaddes annelere bir köleye yakışan tavırdan başka bir tavırla bakmıya sakın yeltenmeyiniz.. Şayed bu emre itaat etmiyecek olursanız sizleri geldiğiniz yere, ademe gönderiveririz..,,

Bu sözlerden sonra programın tatbikine devam edildi.. Evvelâ Bihari Lâl, Mukalindaya ithaf edilen bir manzume okudu.. Bu manzumede daima "Mukalinda, Mukalinda, mukaddes babam!,, sözleri tekrar ediliyordu.. Madam Şvab tarfından söylenilen nutkun uyandırdığı fena tesir bu manzumenin okunması sayesinde bir dereceye kadar unutturulduğundan, baş rahibe Laurence merasimin son mukaddes kısmını icraya başlayabildi..

On iki genc birer birer baş rahibenin önünde eğildiler.. Laurence iki elini genc adamların başlarına koydu.. Allahın huzurunda hepsinin annesi olduğunu ilân etti. On iki gencin bu suretle Mukalinda oğulları oldukları tasdik edildi. Merasimin tefer'uatına aid olan kısımları bu suretle bitmiş oluyordu.

* * *

Aradan aylar geçti. Kadınlar adasında fevkalâde denilebilecek bir şey olmadı. Anneler diyarında günler mesud, ve fakat yeknasak bir surette gelip geçiyordu.. Oğlanlar diyarına şiddetle aleyhdar olan kadınların teşkil ettikleri grup, söz geçirmeğe muvaffak olduğundan ve oğlanlara karşı zaaf gösteren muhalifleri yendiğinden dolayi çok memnun görünüyordu. Sema kızları içinde dün merasimine iştirak ettirilenler, ettirilmiyen diğer kızlarla beraber henüz oynamakta ve sıçramakda devam ediyorlardı. Onların boş zamanları çoktu. Çünkü günün vazifesi, adadaki meyve ağaçlarında bol miktarda bulunan meyveleri toplayıp getirmekten ibaretti.

Bir gün doktor Egli ile Madam Şvab bir arada oturup konuşuyorlardı. Fakat mükâlemelerine bir hoşnutsuzluk hakimdi. Çünkü kadınlar adasındaki devlet makinesine bir bozukluk arız olmuştu. Bu makine uzun zaman işledikten sonra birdenbire işlememeğe başlamıştı.

Genç erkekler diyarından gelen bir haberde Bihari Lâl'in doğum gününün büyük eğlenceler, oyunlar, danslar içinde mutantan surette tes'id etmekte oldukları bildiriliyordu.

Oğlanların bu merasimi, kadınlarla alay etmek ve sema kızlarının evlenme merasimine iştirak ettirilmemelerinin intikamını almak için yaptıklarına hiç şüphe yoktu.. Doktor Egli Madam Şvaba dedi ki:

"— Mabette ve kızlarımızın huzurunda on iki alev dağıtıcı genci çok küçük düşürdüğünüze her halde iyi etmediniz.,,

Madam Şvab cevab verdi:

"— Ben bunu sizin arzunuz üzerine yaptım.,,

"— Ben size böyle bir şey tavsiye etmedim... Benim söylediğim şey ağaçların göklere kadar yükseldiği istenilmezse buna karşı icab eden tedbirin vaktinde alınmasını hatırlatmaktan ibaretti.

Madam Şvab:

"— Hangi ağaclar?,, diye sordu....

"— Hangileri olacak, analar diyarına dikmeğe mecbur olduğumuz ağaçlar... Bu ağaçları dikmeseydik, terakkiye, istikbale ve inkişafa veda etmemiz lâzımdı. Sizin irad ettiğniiz nutuktan sonra vaziyetimiz bozuldu, gülünç bir mevkie düştük..,,

"— O halde her ilimde bilgisi, her şeyi yapmağa kudreti olan yüksek, en yüksek Laurence neden buna karşı bir çare bulmıyor?,,

"— Sizin şiddetli sözlerinizden kızdığı için o hiç bir şey yapmak istemiyor.. Her zaman ihtiyar cadaloz reis Anniye, yahud humma mikrobu Rodberteye rast gelsem fena halde sıkılıyorum. Onlar buna karşı müstehziyane gülümsemekten kendilerini alamıyorlar. Bu lüzumsuz, faydasız karılar da bir türlü geberip gidemediler! Onlar tâ başlangıçtanberi içimizden muzır mahlûk rolünü oynamaktan başka bir şey yapmadılar. Sen bugünlerde Rodberte ile konuştun mu?.,,

"— Rodberte'e bakılacak olursa bizim Mukalindayı darılttığımıza inanmak lâzım geliyor.. Tabiî bu söz safsatadan başka bir şey değildir. Bununla beraber, şayed, kadınlar muhitinde bir bombanın patlaması gibi tesir yaptı. Şimdi bütün kadınlar Mukalinda'nın nasıl barıştırılabileceğini düşünmekle meşgul oluyorlar. Akılları, fikirleri hep o noktaya saplanıp kalıyor.,,

Egli dedi ki:

"— Başka çare kalmadı, ben gidip Tavusla konuşacağım ve fikrimi kendisine açıktan açığa anlatacağım.,,

"— Onu bulabileceğinize pek ihtimal veremiyorum.. Çünkü Tavus on iki alev dağıtıcı genci ve Bihari Lâl'i yanına alarak çekilip gitti. Nerede olduğunu kimse bilmiyor.,,

Acaba ne olmuştu? Adadaki devlet makinesini bozan hâdise ne idi?.

(Arkası var)

Göz Hekimi
Dr. Şükrü Ertan
Babıâli, Ankara caddesi No. 60
Telefon: 22566
Salı günleri meccanendir..

goslav millî teşekkülleri yakında proğramlarının umumî hatlarını çizerek meydana çıkacaklardır. Yugoslavya ittihadını korumak üzere birleşen bu teşekkküllere "Yugoslav Aksiyon,, u namı verilmektedir.

Bu yeni hareket Bulgaristanı da içnie almağa çalışacaktır. Aksiyona iştirak edenler, Eski Muharipler Cemiyeti olan "Beyevnik,, lerden, Boşnakların, Dalmaçyalıların, Slovenlerin yahut Hırvatların istiklâline şiddetle aleyhtar olan "İhtilâlci Yugoslavlar,, -den entelektüel genc Sırplar tarafından teşkil edilen (Zbor) grubundan ibarettir. "Aksiyon,, un idaresi doğrudan doğruya "Zbor,, grubunun elindedir.

Devlet idaresinde siyasal bir kuvvet olmak isteyen bu yeni "Yugoslav aksiyon,, u her halde yakından kendisinden çok bahsettirmeğe başlayacaktır.

İstanbul Asliye mahkeemleri Birinci bürosundan:

4 kânunuevvel 1933 tarihinden evvel ikame olunup İstanbul asliye ikinci ticaret mahkemesinde derdesti rüyet ve müddei Ahmed Sabri ile müddealeyh Sakatçı Şükrü arasında mütekevvin dava dosyasının yenilenmesi için verilen beyanname ve gönderilen davetiye Şükrünün ikametgâhının meçhul olduğu beyanile mübaşiri tarafından bilâ tebliğ iade edilmiş ve bir ay müddetle ilânen tebligat ifasına ve 16.2. 1935 tarihine müsadif cumartesi günü saat 15 de yenileme muamelesine başlanmasına karar verilmiş olduğundan mezkûr günde Yeni Postahane binasında kâin birinci yenileme bürosuna gelmediği takdirde 2367 numaralı kanun ahkâmına tevfikan yenilemenin gıyabında yapılacağı ilân olunur.

Haftanın Filmleri:

"Aşkdan Kaçılmaz„ Filmi!

Roze Barsoni, Alman filmcilerinin Lilyan Harveye benzetmek istedikleri yıldızdır. Almanlar, bayli zaman evvel Amerikalılara taptırdıkları o yıldızı bir türlü utamadılar. Bunun üzerine, gidenin yerini tutacak başka bir yıldız arandı. Nihayet bu yıldız, sarışın Roze Barsoni bulundu!

Bulunan genç yıldız, ince, zarif ve çalâk bir tipti. Fakat, bu kâfi görülmedi. Onun oynayış, jest noktasından da Lilyan Harveye benzemesi lâzımdı. Bu yolda pruvalar yapıldı. Nihayet, Rozenin Lilyana benzediği kanaati edinildi. Kendisine bir filmde ilk rol verildi!

Yeni yıldız, eskisine ne derece ve kadar benzedi? Gelen, gideni unutturdu mu?. Bir şeyin taklidi, hele güzel san'at sahasında, hiç bir vakit aslı gibi olamaz. Dolayısiyle, bu noktadan eskisinden farklı kaldı. Roze, Lilyanı gölgede bırakamadı. Fakat, kendisi de batmadı. Çünkü, bu da cazib bir yıldız!

Roze Barsoninin çevirdiği ilk filmlerde bu benzetiş uğraşmasının izleri vardır. Hattâ, bu cihet bariz olarak göze çarpar. Lâkin, tutulan bu yolun yanlış olduğu, hiç bir yıldızın bir başkasına tıpkı tıpkısına benzemiyeceği, taklidinin, aslı gibi tam bir kıymet ifade edemiyeceği kestirilerek, son zamanlarda bu yol bırakıldı. Yeni yıldızın tutmasında, daha ziyade kendisine mahsus cazibenin rol oynadığı neticesine varıldı ve Rozeye, kendi varlığını serbsetçe ortaya koymak imkânı yol açtı.

Roze Barsoni, Filmde

Roze Barsoninin ilk filmlerinden olan bir filmi, geçen kış, "Çardaş„ ismi altında "İpek„ sinemasında gösterilmişti. Bu hafta "Melek„ sinemasında "Aşktan kaçılmaz!„ ismi altında gösterilen film de, onun ilk filmlerindendir.

Bu film, hoş bir komedi filmidir. Rozenin Lilyanı nasıl taklid ettiği, bu filmde açıkça görülüyor. Iğrile büğrüle bacak atışlara varıncaya kadar... Hele "Bebekleşme„ sahneleri hemen "Sarışın kukla„ yı göz önüne getiriyor!

Bu eğlendirici filmde oyniyan diğer artistler Georg Aleksander, Volf Albah — Retti, Kete Hak, Hilde Hildebrand, Maks Gülstorf, Oskar Sabo... Bunların topluca oynayışı, kâfi derecede ahenklidir!

Murivel Evans

"Satılık Kahramanlar„ Nasıl?

"Satılık kahramanlar„ , bu hafta "Türk„ sinemasında gösterilen filme verilen isimdir. Isim, filmin mevzuuna uygun düşürülmemiştir. Son zamanlarda isimi mevzuuna tamamile aykırı filmler, çoğaldı!

Gelelim filme.. Bunda baş rolü Rişard Bartelmes yapıyor. Loretta Yangla başka birkaç artist de, ikinci safta rol yapanlar.. Artistlerin teker teker oynayışı idare idir. Mevzu, vak'anın takib ettiği seyir?.. Kısaca anlatalım!

Film, Büyük Harpten birkaç sahne göstermekle başlıyor. Seyreden, derhal irkiliyor. Gene mi büyük harb filmi? Kasvetli, sıkıcı sahneler, görüle görüle bıkkınlık getirmiş vaziyetler, biri birini takib mi edecek?.. Çok şükür, hayır!. Bu harb sahneleri, başlangıç yerindedir. Çok kısa sürüyor. Harpten dönenleri, Amerikada görüyoruz. Bunlardan biri, cephede şarapnel yaraları almış, kahramanlık gösterirken esir düşmüş, Alman hastahanesinde tedavi sırasında morfine alışmıştır. Kendi kahramanlığı, bir aldanışla cephe arkadaşlarından birine maledilmiş, bu arkadaş, madalye v s. alarak, haketmediği şerefi kabullenmiş, Amerikada taklar kurularak hararetle karşılanmıştır. Asıl kahraman, gölgededir. Otekine karşı harekete geçmek istemiyor. Çünkü, feragat duygusu besliyen bir erkektir!

"Gölgedeki kahraman„ , -işte filme en uygun isim!- morfin alışkanlığından tedavi sayesinde kurtuluyor. Fakat bankadaki yerini kaybetmiş, kimsesiz kalmıştır. Bir kızla tanışıyor, sevişiyor. Onunla birlikte bir çamaşırhanede çalışıyorlar. Delikanlı oldukça iyi bir mevki edinerek, kız ile evleniyor. Bir çocukları dünyaya geliyor.

Bu sırada bir Alman, çamaşır temizleme işini kolaylaştıran bir makine icad ediyor. Makineye üstelik bir de kol takınca, çamaşırhanedeki işçilerin dörtte birine, tasarruf maksadile, yol veriliyor. Onlar, Almanın makinesini fabrikaya sokan delikanlıya diş biliyorlar. Once onun evi önünde toplanış, sonra fabrika üzerine yürüyüş..

Delikanlı, bunları hareketlerinden alıkoymak istiyor. Muvaffak olamıyor. Polisler, yürüyüş yapan işçilerin arasında gördükleri delikanlıyı, onlar ile iştiraki var, sanarak yakalıyorlar. Delikanlı elebaşı, diye mahkemece beş seneye mahkûm ediliyor!

Yürüyüşün polisçe durdurulması sırasında, kargaşalıkta bir vuruşla masum karısı ölen delikanlı, hapisten çıktıktan sonra da şüpheli vaziyette görülüyor. Almanın icadına ortak olduğu için eline geçen külliyetli parayı, işsizlere yardım işine tahsis edib, memleket memleket dolaşıyor. Amerikada işsizler bir yerde oturtulmuyor. Her ayak bastığı yerden sürülüyor. Işsizlerle beraber, "Amerikanın bu hali neye varacak?, ,diyerek, yürüyor, yürüyor, yürüyor. Arada "vaziyet, elbet bir gün düzelir„ tesellisi de var!

Görülüyor, ki mevzu, daha ziyade Amerikalıları alâkadar edicidir. Oradaki eski muharipleriin vaziyetine, Nevyork üzerine yürüyüşle neticelenen ruhî halete, iktısadî buhrana, işsizliğe dokunuluyor. Tam manasile Amerikan filmi!

Film, başlangıç ve devam merhalelerinde seyredeni şaşırtıcıdır. Nasıl bir cereyan takib ederek, nasıl bir sona bağlanacak?.. Tereddütler uyandıran böyle bir şaşırtıcılık ortaya koyuş, bazen tasarlanarak yapılır ve film, seyredenlerin merakını arttırır. Fakat bu filmde, bu vaziyetin bir kararsızlık eseri olduğu intibaı uyanıyor!

Loretta Yang

"Maskeli Kadın„ Şaheser Değil!

"Villi Forstun ikinci şaheseri„ diye ortaya atılan "Maskeli kadın„ filmi, bu hafta "Saray„ sinemasında gösteriliyor. Bu, onun oynadığı film değil, rejisörlüğünü yaptığı filmdir.

Film, gerek reji, gerek oynanış itibariyle, iyi filmler arasında yer tutabilir. Fakat, "Şaheser„ sözü, lüzumundan pek fazla cömertlikle harcanmış, demektir! Rejisör, şimdiye kadar yetişmiş muvaffak rejisörlerin pek çok tatbik ettikleri bazı şeyleri bu filmi yaparken yerine getirmiş, ufak tefek bir kaç yenilik te katmıştır. O kadar!... Oynanışın da iyi oluşuna göre, ortaya konulan film, nihayet iyidir. "Şaheser„ sözü, ancak "fevkalâde„ eserlere saklanılmak gerektir!

Bu musikili ve şarkılı filmin mevzuu, oyalayıcıdır. Filmde Olga Çekovanın ve Pavla Veseli, ilde Ştolts, Alolf Volbrük gibi yıldızların rolleri vardır. Baş rollerde Pavla Veseli ve Adolf Volbrük bulunuyorlar. Bu yeni yıldızları dikkate değer bulduk. Umumi oynayış da, anlaşmalıdır.

Film, sondaki iki merhalede bitebilirdi. Birinci merhale, doktorun kızın verdiği tabancayı avucuna alıp kime aid olduğunu anladıktan ve yaralının o kızla sevişti-ğini öğrenerek, uzaklaştığı an!.. İkinci merhale de, doktorun operadaki locasna dönüşünden sonraki kısa safhayı müteakıp, Karüzonun Verdinin "Rigoletto„ operasındaki meşhur parçayı tagannıye devam safhası! Bilhassa bu merhale, sona uyğundu. Netice zaten anlaşılmıştı. En sondaki sahne, kızla yaralının başbaşa kalış ve konuşuş sahnesi, lüzumsuz bir vuzuh sahnesi,.. kesilmesi yerinde olan bir ekdir!.

"Mahşer„ Zayıf!

"Sumer„ sinemasında gösterilen "Şahane Vals„ filminden evvelce bahsetmiştik. Sonradan programa, ilâve olarak, başka bir film de alındı. "Mahşer„ filmi!

"Mahşer„ , çok zayıf bir filmdir. Bilhassa kuvvetli olması icab eden sarsıntı ve yüksek binaların yıkılış sahneleri, hiç de öyle değil. Görünüş, üst üste konulmuş kibrit kutularının devrilişini göz önüne getiriyor. Teknik imkânların pek üstün olduğu bir zamanda, bu tarzda bir film, böyle mi yapılır?!

Dolayısile, "Mahşer„ filminin tek başına gösterilmemesi, "Şahane vals„ in gölgesine sığınmasının tercih edilmesi, isabetli olmuştur!

Lil Dagover, Keçi Seviyor!

Heyecanlı muhakeme

Cinayet, Lindberg'in evinde hazırlanmış!

Küçük Lindberg'in anası mahkemede hınçkıra hınçkıra ağlıyarak şahitlik ediyor

Lindbergin çocuğunun öldürülüşü davasının tafsilâtını geçen perşembe günü yazmağa başlamış ve dünkü sayımızda müddeiumuminin iddiasını söylediğini anlatmıştık. Bugün şahid olarak mahkemede dinlenen Lindbergin ve karısının sözlerini, suçlu avukatının iddialarını kaydediyoruz:

Ilk dinlenen şahid, Lindbergin evinin bulunduğu havali mühendisi idi. Bu zat müddeiumumînin sözlerini teyid eder yolda şahitlik etti.

Bundan sonra muhakemenin en acıklı safhası başladı. Hakim bayan Lindbergin sözlerini dinlemek istedi. Çocuğunu öldüren adamın karşısında, intikam ateşile yanan bu kadının sözleri, müddeiumumîninkinden ziyade heleean uyandırıyordu. Kendisi sakindi, hislerine tamamile hâkim olmuştu. Müddeiumumînin sorduğu suallere büyük bir soğuk kanlılıkla cevab veriyordu. Çocuğun alınıp götürüldüğü akşamki vaziyetini anlatıyordu. Fakat bu durgunluk çok sürmedi. Hakim bebeğin sıhhatini, saçlarının rengini sormuş, beşiğin resmini ve katilin gönderdiği küçük gömleği göstermiş bunları tanıyıp tanımadığını sormuştu. Işte o zaman tüyler ürpertici bir hâdise oldu. Bayan Lindberg artık kendini tutamadı. Helecana kapıldı. Hıçkıra hıçkıra ağlıyarak anlatmağa başladı. Yalnız o ağlamıyordu. Mahkeme salonunu doldurmuş olan bütün halk onunla beraber helecana kapılmıştı; onunla beraber ağlıyordu. Artık salon mahkeme olmaktan çıkmış müthiş bir facia sahnesine dönmüştü.

Müdafaa vekilleri zavallı valideyi suallerle daha fazla üzmek istemediler. Sözlerini kâfi gördüler. Kadın bitkin bir halde yerine geçti; bu sefer miralay Lindberg şahid mevkine gelmişti. Salonda derin bir sükûn oldu. Zaten helecandan, kimsede hal kalmamıştı. Kurulanamıyan yaşlı gözler bu yaslı babaya dikildi.

Hauptman'ın ilk istintakında Lindberg de bulunmuştu. Fakat katilin bundan haberi yoktu. Onu görmemişti. Çünkü miralay kalın bir perdenin arkasında gizlenmiş bulunuyor, yalnız Almanın sesini tanıyıp tanıyamıyacağını anlamağa çalışıyordu.

Lindberg bütün metanetini toplamıştı. Mahkemedeki sözleri kat'î idi. Hauptmanın sesini tanıdığını anlattı. Maznunun avukatı meşhur hava kahramanının sözlerini gene kendi sözlerile yalana çıkarmak istedi:

"— Evvelce küçük Şarlın bir çete tarafından kaldırıldığını söylemişti. Halbuki Hauptmanın tevkifinden sonra fikrini değiştirdi. Şimdi de doğrudan doğruya müekkilimi suçlandırıyor.

Müdafaa vekilinin bu sözü üzerine Lindberg şiddetle bağırdı:

— Burada mevkuf bulunan adam canidir. Buna inandım. Evet evvelce çetelerle münasebete girişmiştim. Bunu inkâr etmiyorum. Çünkü polisin araştırmaları hiç bir iz bulamamış, hiç bir netice çıkarmamıştı. Bense oğlumu aramak için her çareye baş vurmağa mecburdum. Işte bu sebeple suçlu zannettiğim çeteler le münasebete giriştim. Bu yanlış yolda çok yürümedim. Buradaki adamın sesini iştince onu tanıdım. Artık kat'î kanaatim şudur ki burada bulunan adam mücrimdir.

Müdafaa Vekili, Amerikalılara yaraşır bir usul ile cevab vermek istedi. Onceden hazırlanmış olan bir mikrofonun önüne geçerek, görülmiyen milyonlarca dinleyicilere hitab ile dedi ki:

— Küçük Şarl Oğüst Lindbergin, kaçırılması gene kendi evinde hazırlanmıştır. Bu sözümden Lindberg ailesini ayrı tutuyorum. Biz mücrimlerin kimler olduğunu tamamile biliyoruz. Bunlar beş kişidir. Muhakemenin devamı sırasında adlarını sanlarını da söyliyeceğim.

Vakit geç olduğu için muhakeme ertesi güne bırakıldı. Lindberg bütün sözlerini söylememişti.

Ertesi günü tam saat onda başladı. Lindberg gene şahid yerine geçmişti. Salonda gene bir ölüm sükûtu vardı. Bugün yalnız bayan Lindberg gelmemişti. Hava kahramanı bunun sebebini söyledi, dünkü helecanından rahatsız olduğunu bugün bunun için gelemediğini anlattı. Müdafaa vekili cevab verdi:

— Kanunun bana verdiği hak ile, bayan Lindbergin burada bulunmasını istemekten vaz geçiyorum. Zavallı kadının ıstırabına inanır ve yasına hürmet ederek iğilirim.

Dedi. Bunu salonda bulunanların tasvib yolundaki sesleri takib ediyordu. Fakat reisin ağır bir çekiç uruşundan çıkan sert bir ses bu gürültüyü hemen kesti.

Miralay Lindberg dünkü sözlerini bütünledi. Çocuğunun kaçırıldığı feci geceyi anlattı. O söylerken herkesin üzerinden yakıcı ürpermeler geçiyordu. O zamana kadar gözlerini ayak kabılarının ucuna dikmiş olan mücrim, başını kaldırdı. Miralayın yüzüne bakmağa başladı. Müddei umumî bir sorguda bulunmak istedi:

— Doktor Kondon ile görüşen ve size telefon eden adamın sesini işittiniz. Müttehimin sesinin onun aynı olduğundan emin misiniz?

Dedi. Lindberg kat'î bir ifade ile cevab verdi.

— Bu en müsbet bir şekilde muhakkaktır. Buna eminim.

Bu söz üzerine Hauptmanın çehresi kızardı ve cüretli bir surette, miralaya doğru bakan gözleri bulutlandı, başını eğdi.

Bundan sonra, miralaya gelmiş olan tehdid mektupları bir kere daha gözden geçirildi. Artık, müdafaa vekilinin sorgularına sıra gelmişti. Ilk sözü bu oldu:

— Miralay, yanınızda silâh var mı?

— Hayır!

Sonra müdafaa avukatı bay Reyi dinliyenlere doğru dönerek dedi ki:

— Hauptmanın bu cinayet ile alâkası yoktur. Herşey bay Lindbergin evinde hazırlanmıştır. Bunu yapanlar beş kişidir. Şimdilik daha isimlerini söyliyemem; fakat yakında herşeyi isbat edeceğim..

Bunun üzerine halk arasında, emniyetsizlik ve biraz da öfke bildiren gürültüler başladı; lâkin hâkimin salonu boşaltmak teh didi, iyi neticeye varmıyacağı kestirilen bu gürültüyü susturdu.

(Arkası yarın)

Sar Fransaya geçtiği gün dahilî bir harb mi çıkacak?

☞ *Baş tarafı 1. ci sayıfada*

Sar halkının yüzde 95 i reyini kullandı

Sarbrüken, 13 (A.A.) — Plebisit tam bir sükûnet içinde yapılmıştır. Saat 16,30 da Sarbrüken ve civarı müntehiplerinin yüzde 95 i reylerini kullanmış bulunuyorlardı ve hiç bir hâdise de çıkmamıştı.

Uluslar kurumunun beyannamesi

Cenevre, 13 (A.A.) — Uluslar kurumu konseyi dün sabah ittifakla kabul etmiş olduğu beyannameyi, dün akşam Sar halkına hitaben neşretmiştir.

Uluslar kurumu teşekkülünden beri ilk defadır ki bir devlet halkına doğrudan doğruya bir beyanname ile hitab etmektedir.

Konsey, bu beyannamesinde Sar halkından sükûnet ve vekar ile reyini bildirmesini istemekte ve Sarlıların bundan sonra da sakin kalacaklarını ve konseye reylerin tasnifi neticesinde en kısa bir zamanda verilecek kararı itimatla bekliyeceklri ümidi izhar olunmaktadır.

Bu beyannamenin neşrine sebeb, Sar hükûmetinin konseye gönderdiği bir rapordur. Sar hükûmeti memlekette heyecan olduğunu ve halka plebisit idaresinin gene konseyin elinde bulunduğuna ve reylerin belli olmasile bunun neticesinde verilecek karar arasında hiç bir fasıla olmıyacağına dair teminat verilmesini istemiştir.

Sar plebisitinin ehemmiyeti

Berlin, 13 (A.A.) — Siyasal mahafil, Sar müşterek cephesinin faaliyetlerinde muvaffak olamıyacağını ve Sar'ın Almanyaya dönmesinin Almanya için ulusal bir mesele olduğunu ve bu mesele üzerinde bir iç siyasa yapılamıyacağı kanaatindedir.

Siyasî mahafil, Sar'ın Almanyaya dönmesi lehine verilecek reylerin en aşağı yüzde seksen olacağını tahmin etmektedir. Gazeteler Sar plebisitinin acun için olan büyük hemmiyetini tebarüz ettirmektedir.

Almanlar Sarın ikiye bölünmesinden korkuyorlar

Berlin, 13 (A.A.) — Havas Ajansı bildiriyor:

Burada Plebisitin Almanya lehinde neticelere hiç kimsenin şüphesi yoktur. Ancak statükonun muhafazası için kuvvetli bir ekalliyetin işi karıştırmasından ve konseyi Sar'ı ikiye bölmeğe teşvik etmesinden korkulmaktadır.

Bay Lâval Dış bakanımızla görüştü

Cenevre, 13 (A.A.) — Burada hususî konuşmalar devam etmektedir. Bay Lâval Türkiye Dışarı İşleri Bakanı ve uluslar kurumu konseyinin şimdiki reisi Bay Rüştü Arasla görüşmüştür.

Cenevre, 13 (A.A.) — Bay Laval, dün uzun müddet Sir Con Saymen ve Bay Edenle ve sonra da Bay Litvinof ile görüşmüştür.

Bay Laval akşam yemeğini Bay Titülecko ile birlikte yemiştir. İngiliz resmî mehafili, Bay Lavalin, İngiliz devlet adamlarına Roma anlaşması hakkında izahat verdiğini ve bunda barışın pekiştirilmesi için mühim bir amil gören Sir Con Saymenin kendisini hararetle tebrik ettiğini bildiriyorlar.

Sar meselesine gelince, İngiliz murahhasları, meselenin Avrupa müsalemti nefine olarak, bu ay sonundan evvel katî olarak neticelenmesi mütaleasında bulunmuşlardır.

Nihayet Bay Laval ve Flânden bu ayın nihayetine doğru Londraya seyahatleri hakkında görüşülmüştür.

Cenevre, 13 (A.9.) — Sir Con Saymen ile Eden Fransız Dışarı İşleri Bakanı Bay Lavalla görüştükleri sırada Almanyanın bir an evvel uluslar kurumuna dönmesi hususunda ihtiyatı elden feda edecek gibi gözükmemişlerdir.

Roma anlaşmalarının Avrupaya taalluk eden neticelerile doğu andlaşmasının yapılması ve Almanyanın Cenevreye dönmesi işi B. Flanden ile B. Lavalin ay sonunda Londraya yapacakları ziyarette uzun uzadiya tetkik olunacaktır.

Sar Almanyaya dönerse..

Vaşington, 13 (A.A.) — Amerika hükûmeti Avrupa işlerine karışmamak arzusunda bulunmakla berabr Sar Almanyaya dönerse acun üzerindeki bulutların biraz dağılacağı mütaleasındadır.

Gene ayni düşünce iledir ki, Amerika hükûmeti Macar — Yugoslav ihtilâfının hallini, Fransız — İtalyan anlaşmasının yapılmasını memnuniyetle karşılamıştır. Amerika hükûmeti bilhassa, Sar işi halledikdikten sonra silâhsızlanma işinin Almanyanın da iştirakiyle tekrar ele alınabilmesine imkân görmektedir.

Bay Ruzvelt silâh yarışının önüne gecmek ve avni zamanda deniz silâhları işini de halletmek için silâhsızlanma konferansının toplanmasını çok istemektedir.

Dahilî harb çıkabilir

Fransızça İstanbul gazetesinde Pierlö Gof'un yazdığı başmakale de şöyle diyor:

Sarlılar küçük memleketlerinin taliine dair son sözlerini söylüyorlar. Anlaşmanın tayin ettiği reyiâmı bozmadan Sarı bölmek gayet iyi bir hal çaresi olabilirdi. Netekim yukarı Silizya'da böyle bir şey yapılmıştı.

Bugün ise böyle bir bölüş son derece tehlikeli bir vaziyet almıştır.

Eğer umumî reyin neticesi şimdiki halin muhafazası, yahut Sarın Fransaya iltihakı suretinde çıkacak olursa memlekette dahilî bir harb olması ihtimali vardır.

Farzedilsin ki, reylerin neticesinde yüzde kırk dokuzu Almanya, yüzde kırk yedisi şimdiki halin korunmasını, yüzde dördü Fransa lehine çıksın. O halde yine de elli bir rey Almanya aleyhine bulunmuş olacaktır.

Almanya lehine rey vermişlan yüzde kırk dokuz bir azlı yüzde elli bir çokluğa tabi tutmanın imkânı olacak mıdır?

Demek oluyor ki, reyden sonra müşküllerin havası açılmıyacaktır.

KURUN

Gündelik, Siyasî Gazete

Istanbul Ankara caddesi, (VAKIT) yurdu

TELEFON NUMARALARI:

Yazı işleri telefonu: 21379

Idare telefonu : 24370

Telgraf adresi: Istanbul — (VAKIT)

Posta kutusu No. 46

ABONE BEDELLERI:

	Türkiye		Ecnebi
Senelik	1400	Kr.	2700
6 aylık	750	"	1450
3 aylık	400	"	800
1 aylık	150	"	300

ILAN UCRETLERI:

Ticari ilânların ilân sayfalarında santimi 30 kuruştan başlar. Ilk sayfada 7 kuruşa kadar çıkar.

Büyük, fazla, devamlı ilân verenlere ayrı tenzilât vardır.

Resimli ilânların bir satırı 10 kuruştur.

KÜÇÜK ILANLAR:

Bir defası 30, iki defası 50, üç defası dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenlerin bir defası mecanendir. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

Yeni Kitaplar

"Dün ve Yarın,, tercüme külliyatının 21 inci eseri

Hükümdar Millet

Demokrasinin büyüklük ve küçüklükleri

M. Virjil RUSSEL —

Galib Kemalî Söylemezoğlu

Dağıtma yeri "VAKIT,, matbaası

Istanbul : Ankara Caddesi

Fiyatı 50 Kuruş

5 Kuruşa tam bir Roman

Kara Gölge

[Bir Polis Müfettişinin Hatıraları]

Son derece heyecanlı, meraklı, eğlenceli bir roman serisi. Polis romanlarının en yenisi, en mükemmelidir. Her on beş günde bir kitab çıkarılacaktır.

Her kitab tamam bir romandır, ve fiatı yalnız 5 kuruştur.

Birinci kitab: *Bir Mühim Cinayet*

Ayın 15 ni bekleyiniz.

Yeni teşebbüsler

"VAKIT„ *Kütüphanesi Yakında*

KLASİK

Eserleri Neşre Başlıyacaktır

Eski Yunan ve Roma klâsiklerinden dilimize çevrilerek Dün ve Yarın *kolleksiyonumuzda 1935 yılında basılacak ustaörgütlerden başlıcalarını aşağıda yazıyoruz. Bunlardan birkaçı yakında basılıp çıkıyor. Öteleri de anıklanmaktadır:*

1 — Ovid — Aktay
2 — Evripides: Media; Seneka: Medea — Nurullah Ataç
3 — Aristo. — Hilmi Ziya
4 — Herodot — Ömer Rıza
5 — Aristofan — Peyami Safa
6 — Seneka — Burhan Ümid
7 — Homer — Şair A. Hamdi
8 — Plütark: Likürg, Solon — Haydar Rifat
9 — Ksenofon: Lasedemonyalılar cumhuriyeti, Atinalılar cumhuriyeti — Haydar Rifat
10 — Ksenofon: Ajesilas; Plütark: „
11 — Plütark: Marius, Silla
12 — Plütark: Büyük İskender
13 — Plütark: Sezar, Brütüs
14 — Plütark: Antuan, Pompe
15 — Eflatun: Cumhuriyet
16 — Virjile: Eneit

Yeni Eserler

Dün ve Yarın tercüme külliyatından 20 nci kitap

Friedrich Engels — Muhiddin

Cemiyetin Asılları

Aile, hususî mülkiyet ve Devlet hakkında tetkikler

Dağıtma yeri - Vakıt Matbaası - İstanbul Fiatı: 100 kuruş

İstanbul 4 üncü icra memurluğundan:

Tamamına on üç bin beş yüz lira kıymet takdir edilen Beyoğlunda Kamerhatun çakmak sokağında eski 33, 35 yeni No. lu bodrumla beraber sekiz katlı muntazam kârgir apartmanın nısıf hissesi üzerindeki birinci ipotek beş bin küsur lira borç kabul edilmek şartile açık arttırmaya konulmuş olup 6.2.1935 tarihinde şartnamesi divanhaneye talik edilerek 21.2.1935 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 den 16 ya kadar Istanbul dördüncü icra dairesinde satılacaktır. Arttırmaya iştirak için yüzde yedi buçuk teminat akçesi alınır, müterakim vergi, belediye, vakıf icaresi müşteriye aittir. Arttırma bedeli nısıf hisseye isabet mu hammin kıymetinin yüzde yetmiş beşini bulduğu ve birinci derecedeki alacaklının matlubunu temin ettiği halde ihalesi yapılır, aksi halde en son arttıranın teahhüdü baki kalmak üzere arttırma on beş gün daha temdid edilmek üzere 9.3.1935 tarihine müsadif perşembe günü ayni saatte birinci derecedeki mükellefiyatı kabul etmek şartiyle en çok arttırana ihalesi yapılacaktır.

2004 No. lu icra kanununun 126 ıncı maddesine tevfikan ipotek sahibi alacaklılar ile diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin dahi gayri menkul üzerindeki haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbitelerile yirmi gün içinde icra dairesine bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicillerile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Alâkadarların işbu maddei kanuniye ahkâmına göre hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak istiyenlerin 934/163 dosya numarasile memuriyetimize müracaatları ilân olunur. (4750)

Nafia Bakanlığından:

Haydarpaşa sif teslim maktaı 25 x 2,5 x 1 m/m. ve tulü 2100 m/m. olmak üzere muhammen bedeli 4250 lira bulunan elli ton lama demiri kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur. Mezkûr lâma demiri klaring yapılmış olan memleketlerden getirilecektir. Eksiltme 24 — 2 — 1935 tarihine rastlıyan pazar günü saat 15 de Ankarada Nafıa Bakanlığı malzeme müdürğünde yapılacaktır. İsteklilerin tekliflerini Ticaret odası vesikası ve 375 liralık teminatlarının mal sandığına yatırıldığına dair olan makbuz ile birlikte 24 — 2 — 1935 pazar günü saat 14 e kadar mak buz mukabilinde malzeme müdürlüğüne tevdi etmeleri lâzımdır. İs tekliler bu hususiaki şartnameleri parasız olarak Ankarada Nafıa Bakanlığı Malzeme müdürlüğünden alabilirler. (89)

Galata ithalât Gümrüğü Çevirgenliğinden:

Marka	No.	Kilo	Eşyanın cinsleri
V M P	4	88	Asma kilit
O	6	48	Pirinç ve demir vida
A S	400/1	21	Jelâtinden meyva
		141	Mensucattan çiçek
A O E O B	2206/7	123	Muşamba cilâsı
H A A P	0	83	Oyuncak

Bu eşya 14.1.1935 den itibaren açık arttırma suretile satılıktır. Isteklilerin 29.1.1935 salı günü saat 16 ya kadar satış komisyonuna gelmeleri "149„

Istanbul Belediyesi ilânları

Eminönü kaymakamlığından: Başı boş olarak bulunup tahtı muhafazaya alınan bir keçinin sahibi her kim ise bir hafta zarfında gelip almadığı takdirde usulen satılacağı ilân olunur. (167)

Kiralık Daireler

Posta ve Adliye binasına en yakın yerde Ankara caddesinde Orhanbey hanında Matbuat Cemiyetinin bulunduğu kat oda oda dahi kiraya verilecektir. Cemiyetlere, avukatlara, hekimlere, gazete, mecmua idarelerine mükemmel daireler...

.. VAKIT idare evine müracaat ..

(21 İkinci Teşrin 1934 sayımızdan beri sürüyor.)

Öz Türkçe karşılıklar

Eyren, 6. Kavşak (İki nehrin birleşme noktası man.) 7. Tirnek, 8. Toplanacak yer, 9. Toplanılan yer.

Mecmu, 1. Birikmiş, 2. Bulan, 3. Bütün, 4. Cum (Reyce müttefik man. da) 5. Olanca, 6. Öğül, ökül, 7. Hep, hepsi, 8. Tiriğ, 9. Top, 10. Toplanmış, 11. Tökel, dökel, 12. Var. 13. Yığılmış, 14. Yığın.

Mecmua, 1. Cıymak (Kolleksiyon man.) 2. Conk, 3. Cönk, 4. Dergi, 5. Dirinti.

Mecmuan, 1. Birden, 2. Bütün, 3. Hep, 4. Toptan, 5. Tükel.

Mecnun, 1. Cüler, (Ahmak) man.) 2. Çalık, 3. Çılgın, 4. Deli, 5. Dev vuran, 6. Erişikli (Cinnet derecesinde asabi man.), 7. Esirik, 8. Esrek, esrik, esrük, 9. Esürük, 10. Kuduman (Kudurmuş man.) 11. Maymak.

Mecnunane 1. Çılgınca, 2. Delice.

Mecra, 1. Akak, 2. Andal (Bahçe su yolu man.) 3. Arna, 4. Avgant, avgaz, 5. Avgın, 6. Avgun, 7. Azmak, 8. Çağ, 9. Çağşak, 10. Çöğürte, 11. Döşek, 12. Köğtere, 13. Oluk, 14. Oluz, 15. Örden 16. avak, 17. Su yolu, 18. Yatak, 19. Yırmak, 20. Yol.

Mecra ağzı, 1. Gever 2. Savacak.

Mecrayı tabiî, Göntem.

Mecruh, 1. Balığ, 2. Başlı, 3. Başlu, 4. Çelgin (Vurulmuş fakat ölmemiş av man.) 5. Sökel.

Mecruh olmak, 1. Balıkmak, 2. Taşıkmak, 3. Vurulmak, 4. Yaralanmak.

Meczub, 1. Alık. 2. Çalık, 3. Delimsirik, 4. Delişmen, 5. Esrikli, 6. Esrük, 7. Mayruk, 8. Sapık.

Meçhul, 1. Adı belirsiz, 2. Aduk, azuk, 3. Ağdık, ağduk, 4. Bellisiz, 5. Bilinmeyen, bilinmez, 6. Bilinmedik, 7. Yatlı.

Medarı iştigal, 1. Dümşük, dümşüt, 2. Geleci, keleci (Medarı kelâm man.) 3. İş güç, 4. Söyke.

Medar olmak, Kabasmak (Yardımı dokunmak man.).

Meddah, 1. Dalkavuk, 2. Kolmaş, 3. Maktavcı, 4. Savak (Müdahin man.) 5. Ütükçü (Masal, hikâye analtan kimse).

Medenî, 1. Soysal, 2. Uygur (Birinin ardından giden, muti, tâbi müttefik man.).

Medet, 1. Kömek, 2. Yardım.

Medetkâr, Yardımcı.

Medetkâr olmak, Koldamak, Kollamak.

Medh (Medih, meth), 1. Alkış (Methü sena man.) 2. İyilik söyleme, iyiliğini söyleme, 3. Öğdü (Hamdü sena man.) 4. Öğme, 5. Öğüş, 6. Öktü,

Methe lâyık, Öğüşlü.

Methetmek, 1. Alkamak (Hayır dua, tahsin, şipas, sena etme. man.) 2. Çaksılmak, 3. İyilik söylemek, iyiliğini söylemek, 4. Kesmek, kezmek, 5. Öğermek, 6. Öğ-

Öz Türkçe karşılıklar

Eğlenmek eğlenceye almak, 3. Guşamak, 4. Gülmek, 5. Kaşmer etmek.

Maskat, 1. Doğulan yer, doğduyer, 2. Tökmiş el.

Maslahat, 1. Biterge (Biterge si olanlar = ashabı mesalih), 2. Buyum, 3. İş, 4. İş güç.

Maslahatgüzar, 1. İşbilir, 2. Küçük elçi, 3. Keçindirivci.

Masnu, 1. Düzme, 2. Düzmece, 3. Uydurma, 4. Yapılmış, yapma.

Masnuat, Bediz (Nakş man.

Masraf, 1. Bıkarnat, bıkırnat, 2. Çıkan akçaçıbtlkı etetsha eeteeee Verilen kaça.

Masru, 1. Tutanaklı, 2. Tutaraklı, 3. Tutarlı, 4. Uçuk tutmuş.

Mass (etmek), 1. Emmek, emerek çekmek, 2. Obatmak, opmak, 3. Sormak, 4. Sümürmek.

Massedilmiş, Sorulmuş.

Masum, 1 Alnı açık, alnı ak, 2. Suçsuz, 3. Yozuksuz.

Masun, 1. Korunmuş, 2. Sağlam.

Masun mahal, 1. Duldalık, 2. Korunuk, 3. Kuytu, 4. Kuytak.

Mâşer, 1. Eğlek, eğlik, 2. Öğrek, öyrek.

Mâşerî Öğreklik.

Maşıta, 1. Bezekçi, 2. Tarakçı, 3. Yüz yazıcı.

Maşiyen, 1. Yaya, yayan, 2. Yürüyerek.

Maşraba, 1. Bardak, 2. Çamçak, 3. Çangır, çanka, 4. Çapşak, 5. Cömçek, çömçü, 6. Çumbul, 7. Dolça, 8. Elcek, 9. Safa, 10. Susak, 11. Şapşak.

Maşrık, 1. Doğu, 2. Gün çıkan, 3. Gün doğusu, 4. Güntoğar, 5. Gün toğuşuğ, 6. Günü, 7. Küney (Güneş gören yer man.)

Maşuk, Maşuka, 1. Oynaş, 2. Sebük, 3. Sevgili, 4. Sevik, 5. Sevilen, 6. Sevük.

Mat (Renk), 1. Donuk, 2. Konur.

Matetmek, Yenmek.

Matara, 1. Çotara, çotura. 2. Kalaz, 3. Su kabı.

Matbaa, 1. Basak, 2. Baskı evi, basma evi.

Matbah, 1. Aş damı, aş tamı, 2. Aş evi, 3. Aşkama, 4. Ocaklık, 5. Örtme.

Matbah eşyası, 1. Kapkaçak, 2. Kaşayak.

Matbu, 1. Basılı, basılmış, 2. Basma, 3. Uygun (Tab'a muvafık man.)

Matbuat, Basım.

Matem, 1. Ağıt, 2. Köyök, 3. Ağ, 4. Yas, 5. Yuğ.

Matemli, Yaslı.

Matla, 1. Doğu, 2. Toğu.

Matlap, 1. Dilek, 2. İstek, 3. Sorun (Mesele man.)

Matlup, 1. Alacak, 2. Aranılan, 3. Dilek, 4. İstenilen, 5. Tamazlığ. 6. Umulcama.

Matluba muvafık, 1. Dilekçe, 2. İçesine, 3. İmrek, 4. İstenildiği gibi, 5. Uz.

Matmah (ı nazar olmak), 1.

Zafiyeti umumiye, iştahsızlık ve kuvvetsizlik halâtında büyük faide ve tesiri görülen

Fosfatlı Şark Malt Hülâsası

Kullanınız her eczanede satılır.

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V. AMSTERDAM

HOLANTSE BANK-UNi N.V.

Bankası; 15 Kânunusani 935 tarihinden itibaren gişelerile kasa dairelerinin pazardan maada her gün aşağıdaki saatlerde açık bulunduracağını muhterem müşterilerine ilân ile kesbi şeref eyler.

Galatadaki gişelerimiz: Saat 9 dan 16 ya kadar,
İstanbul şubesindeki gişelerimiz: Saat 9 1/2 dan 16 ya kadar,
Galatadaki kasa dairemiz: Saat 9 dan 17,55 e kadar.
Pazar günleri aşağıdaki saatlerde açık bulunacaktır:
Galatadaki gişelerimiz ve kasa dairemiz: Saat 9 dan 12 ye kadar,
İstanbul şubesindeki gişelerimiz: Saat 9 1/2 tan 12 ye kadar.

ADAPAZARI

Türk Ticaret Bankası

Merkezi: Ankara

Tamamı ödenmiş sermayesi

2,200,000 Türk Lirası

Türkiyenin her yerinde şube ve muhabirleri vardır.

Her nevi Banka muamelâtı yapar.

Istanbul Şubesi: Telefon: 22042
Galata Şubesi: Telefon 43201

Günün Fotografları

Muhtelif gazetelerde çıkan günün hadiselerine ait fotoğraflarla spor mecmualarında gördüğünüz spor hareketlerine ait fotoğraflar yalnız İstanbulda VAKIT kütüphanesinde satılmaktadır.

Denizyolları

İŞLETMESİ

Acenteleri Karaköy - Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdar cade Han Telefon 22740

İskenderiye Yolu

ANKARA vapuru 15 Ikincikânun SALI günü 11 de İskenderiyeye kadar. "138„

Trazbon Yolu

KARADENIZ vapuru 15 Ikincikânun SALI günü saat 20 de Galata rıhtımından kalkacak gidişte Zonguldak, Inebolu, Sinob, Samsun, Fatsa, Ordu, Giresun, Tirebolu, Görele, Trabzon, Rizeye dönüşte bunlara ilâveten Sürmeneye de uğrıyacaktır. (172)

İstanbul dördüncü İcra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı mahcuz paraya çevrilmesine karar verilen 170 adet yüzde iki faizle hazine tahvili 17.1.1935 tarihine müsadif perşembe günü saat onda Istanbul borsasında açık arttırma suretile satılacağından taliplerin mezkûr günde mahallinde hazır bulunacak memuruna 934/2289 dosya numarasile müracaatları ilân olunur.

Diş Doktoru

Hüsnü Mustafa

Ist. Aksaray Valide cami karşısında

Sahibi: ASIM US
Neşriyat müdürü: REFIK AHMET
VAKIT Matbaası — İstanbul

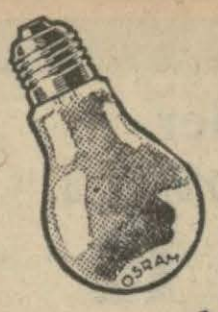

Cereyanın yüksek kıymetli ışığa tahvili

İçi gaz dolu OSRAM ampulleriyle mümkündür. Bu ampuller her kullanı parasının tam mukabilini verir.

OSRAM

Zayıf ışıklı ampulleri reddediniz ve daima ak ışık veren içi gaz dolu OSRAM ampullerini istiyiniz.

OSRAM

Büyük

Tayyare Piyangosu

18. ci Tertip 4. cü Çekiş 11. Şubat 1935 de

Büyük Ikramiye : 25.000 Liradır

Ayrıca 10.000, 4.000, 3.000 liralık ikramiyeler ve 20,000 liralık mükâfat vardır.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden

Nümune ve şartlarına uygun olmak üzere 5000 metre Amerikan bezi 16.1.1935 çarşamba günü saat 15 de pazarlıkla satın alınacaktır. İsteklilerin güvenme parasile birlikte Cibalide alım satım komisyonuna gelmeleri (51)

(21 İkinci Teşrin 1934 sayımızdan beri sürüyor.)

Öz Türkce karşılıklar

Göz dikmek, göz dikilmek, 2. Gözü üstünde olmak.

Matruh, 1. Atılmış, 2. Çıkarılmış, 3. Kesilmiş, 4. Konulmuş (Vergi hakkında).

Matruş, Yülük.

Matrud, 1. İtincü, 2. Koğulmuş, kovulmuş, 3. Sürçek, 4. Sürsükmüş, 5. Sürülgen, 6. Sürülmüş, 7. Sürüldü.

Matuf, 1. Dönmüş, 2. İlişmiş, 3. Verilmşi.

Matuh, 1. Bunak, 2. Bunamış, 3. Eksin.

Matvi, 1. Bükülmüş, bükülü, 2. Devrilmiş, 3. Dürülmüş, 4. Kıvrılmış, 5. Sarılmış.

Mavera, 1. Ar, 2. Arka, arkası, 3. Ard, ardı, 4. Aşırı, 5. Öte.

Mavi, 1. Göğen, 2. Gök, 3. Gökçe, 4. Gökşin, 5. Göv, 6. Kök.

Maya (Maye), 1. Ardavan (Ayran mayası man.) 2. Çar, 3. Çopra 4. Damızlık, 5. İrtiğe, 6. Kor, 7. Tamızlık, 8. Uyunku, 9. Urdağ, 10 Uyutğu, uyuktu, 11. Ürtme, 12. Yalım, 13. Yomut.

Mayıs, 1. Payız, 2. Saban ayı. Ekşimsi, 4. Kekre, kekresi, keksemsi, 5. Tatlı ekşi.

Mayıs, 1. Payız, 2. Sabanu ayı.

Mayi, 1. Akar, 2. Cıvık, 3. Curu 4. Eringin, 5. Sıvık, 6. Sıyık, 7. Su su gibi, 8. Sulu, 9. Suygaş, 10. Suugaş, 11. Suyun, 12. Süyük, 13. Şingen.

Maymun, 1. Bicin, 2. Biçin, 3. Maymun, 4. Peçin, 5. Piçni.

Meyub, 1. Emlikli, 2. Utanacak.

Mazbut, 1. Bekik, 2. Berilgen, 3. Derli toplu, 4. Ele geçirilmiş (Zaptedilmiş man.) 5. Sağlam, 6. Toplu, 7. Yazılı.

Mazhar (Olmak), 1. Erişmek, ermek, 2. İrişmek, irmek.

Mazmhar kılmak, 1. Erdirmek, 2. İrgürmek, 3. Vardırmak.

Mazi, 1. Bıldır, (Bir sene evvel man.) 2. Eski (Atik man.) 3. Geçen, geçmiş, geçmiş gün, 4. İlşm, 5. İlki, 6. Ötgen, ötken., 7. Ötkün.

Mazlûm, 1. Basık, 2. Basıncak, 3. Basınkı, 4. Boyun bükük (mec.) 5.Sessiz, ses çıkarmaz, (Sakin, halim man.) 6. Uslu (Yaramaz zıddı man.) 7. Uysal (Sakin, halim man.) 8. Yumşak (Sakin, halim man.) 9. Tevge.

Mazmun, 1. Cüyrük, 2. İnce söz, 3. Yön.

Maznun, 1. Günsüz (Hüküm giymemiş, ceza müddeti tayin olunmamış mevkuf man.) 2. Surun (İstintaka tâbi mes'ul man.)

Mazruf, Kaplı, kap içine konmuş.

Mazrufen, Kap içinde.

Mazrub(Madrub), 1. Basılmış, kesilmiş, 2. Dövülen, dövülmüş, 3. Vurulan.

Mazul, 1. Açıkta, 2. Atılmış, 3. Boşta, 4. Çıkarılmış, 5. İşten el çektirilmiş, 6. Koğulmuş, kovulmuş (Matrud man.) 7. Yersiz.

Mazur, Dırgıl.

Öz türkçe karşılıkla

Mazur tutmak, Bağışlamak,

Meal, 1. Cüyrük, cürük, 2. Yora (Tevil, tabir man.) 3. Yörük.

Mebâda, 1. Olmaya ki, 2. Sakın.

Mebde, 1. Ağızlık, 2. Baş, 3. Başlama, 4. Başlangıç, 5. Burun, 6. İlk, 7. İlk ağız.

Mebhas (Mebhas), Deşenki.

Mebhut (Mephut), 1. Apışık, 2. Şaşkın, şaşırmış.

Mebhut olmak, 1. Apışmak, 2. Belinlemek, 3. Başı çiğzinmek, 4. Şakkatmak, 4. Şaşakalmak, 6. Şaşalamak, 7. Şaşırmak, 8. Tanlamak, 9. Turukmak. 10. Yılmak.

Mebiz, 1. Oğulduruk, 2. Yumurtalık.

Meblâğ, 1. Akça, 2. Çuv.

Mebni, 1. ... den, 2. ... den dolayı, 3. ... den ötürü, 4. Kurulmuş, 5. Yapılmış.

Mebsut (Mepsut), 1. Açık, açılmış, 2. Döşenmiş, 3. Serili, serilmiş, 4. Yaygın, yayılmış.

Mebus, 1. Geneşçi (Geneş, gengeş = müşavere man.) 2. Gönderilmiş, gönderilen, 3. Oruntak, 4. Salgut, 5. Sarbat, 6. Savçı (Söz hakkı kendisine verilen man.) 7. Saylav (Kırımda meb'uslara ve

Mebzul, 1. Bol, 2. Bolamdı, 3. Bolamat, 4. Çok, pek çok, 5. Ergin, 6. Eriş, 7. Gür, 8. Kalın, 9. Paylan, 10. Payzın, 11. Telim, 12. Tüyümdü, 13. Yeğin, yiğin.

Mebzuliyet, 1. Bolluk, 2. Çokluk, 3. Gürlük, 4. Kinşilik.

Mebzul olmak, 1. Bılkınmak, 2. Bolarmak, 3. Bollanmak, 4. Çoğalmak, 5. Esirgenmemek, 6. Torlamak.

Mecalsiz, 1. Eğez, eğeze, 2. İnez, ineze.

Mecalsiz kalmak, 1. Eknezimek (Açlıktan bitab düşmek man.) 2. Gevşemek, 3. Göyünmek, 4. Kağşamak, kavuşmak.

Mecbur, 1. Borçlu, 2. Dıkız 3. Zor görmüş, zorlamış

Mecbur olmak, 1. Basırganmak, 2. Darakmak, darda kalmak, 3. Kıstalmak, 4. Tilgirmek.

Mecburen, Mecburî, 1. Güçle, 2. İster istemez, 3. Zorla, zor altında.

Mecbur etmek, 1. Basırmak, 2. Dara getirmek, 3. Kısarlamak, 4. Köçlömek.

Mecburiyet, 1. Baskı, 2. Dıkızlık. 3. Ezim, 4. Sıkı. 5. Zor.

Meccanen, 1. Akçasız, 2. Aylak, 3. Buşlığ, 4. Caba, 5. Tiğin, tikin, tikün, tekin, 6. Yavan.

Meclis, 1. Cankı (İstişare ve meclis man.) 2. Cıyın, cın, 3. Danışık, 4. Dengel, denel, 5. Dernek, tirnek, 6. Kurultay, 7. Tanışık evi, 8. Toplantı, 9. Uylama, 10. Yavrak, 11. Yığm, 12. Yığnak .

Meclûb, 1. Tutkun, 2. Vurgun.

Meclûb olmak, 1. Alınmak, 2. İmrenmek, 3. Kapılmak, 4. Tutulmak, 5. Vurulmak.

Mecma, 1. Cıynak, 2. Derim evi, 3. Dernek, dirnek, 4. Eylek, 5.